

**FRISBEEGOLFRADAN SUUNNITTELU OUNASVAARAN
HIIHTOKESKUS OY:LLE**

Ali Hoikkala

Opinnäytetyö
Terveys ja liikunta-ala
Liikunnan ja vapaa-ajan ko
Liikunnanohjaaja (AMK)

2015

Terveys ja liikunta-ala
Liikunnan ja vapaa-ajan ko

Tekijä	Ali Hoikkala	Vuosi	2015
Ohjaajat	Jarmo Rinkinen ja Kaisa-Mari Jama		
Toimeksiantaja	Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy		
Työn nimi	Frisbeegolfradan suunnittelu Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy:lle		
Sivu- ja liitemäärä	40 + 20		

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella fyysisesti ja taidollisesti haastava ja myös aloittelijoille sopiva frisbeegolfrata Rovaniemen harrastajakunnalle sekä samalla luoda kiinnostava ja kehittävä lähiliikuntapaikka lasten ja nuorten aktiivisuuden lisäämiseksi Rova-niemen kaupungin keskustan alueelle.

Käyttäjäkyselyiden perusteella Rovaniemen harrastajakunta tarvitsisi haastetta nykyisten olemassa olevien ratojen lisäksi. Liikunnanohjaajan pätevyydellä halusinkin tuoda suunnitelmassa esille kehittävyiden merkityksen tulevassa lähiliikuntapaikassa. Myös yrittäjän näkökulman huomioiminen on osana frisbeegolfradan suunnitelmaa. Samalla turvallisuus- ja vastuukysymyksiin perehtyminen lähiliikuntapaikan rakentamisessa yrittäjän näkökulmasta katsoen oli oleellinen aihealue.

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja koostuu kahdesta osiosta: kirjallisesta raportista ja graafisesta frisbeegolfpuiston toteutuksesta. Kirjallinen raportti sisältää teoriataustan frisbeegolfpuiston suunnittelusta ja prosessikuvauksen toiminnallisen työn vaiheista. Graafinen toteutus sisältää ison ratakartan ja 18 kappaletta väyläopasteita.

Asiasanat
Muita tietoja

frisbeegolf, liikuntapaikat, Rovaniemi, Ounasvaara
Työhön liittyy graafinen toteutus frisbeegolfradasta.

School of Health Care and sport
Degree programme in Sport and
Health

Author	Ali Hoikkala	Year	2015
Supervisors	Jarmo Rinkinen and Kaisa-Mari Jama		
Commissioned by	Rovaniemi University of Applied Sciences		
Subject of thesis	The planning of a disc golf course for Ounasvaara Hiihtokeskus Oy		
Number of pages	40 + 20		

The purpose of this thesis was to plan a physically and skilled challenging disc golf course to the players in Rovaniemi and at the same time to create an interesting and improving local exercise area to increase children's and youngsters' activity in the area of Rovaniemi city center.

According to user surveys the disc golf players in Rovaniemi would need more challenge in addition to the existing courses. With the validity of sports instructor I wanted to bring to the thesis the importance of physical development in the local exercise area. Also, the notice of the entrepreneur's viewpoint is a part of the disc golf course plan. At the same time, the familiarize to the safety and responsibility issues when building a local exercise area from the entrepreneur's viewpoint is an essential issue.

The thesis is practical and consists of two sections: written report and the graphical disc golf course. The written report includes the theoretical background of planning the disc golf course and the process description of the phases of the practical work. The graphical section includes a big course map and 18 track guides.

Key words	Disc golf, exercise area, Rovaniemi, Ounasvaara
Special remarks	The thesis includes a graphical disc golf course.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
1.1 Lähiliikuntapaikkojen merkitys	6
1.2 Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy opinnäytetyön tilaajana	7
1.3 Harrastajien tarpeiden kartoittaminen	8
1.3.1 Face-to-face-menetelmä	8
1.3.2 Tuloksien analysointi	9
1.4 Frisbeegolfradan suunnittelu opinnäytetyönä	12
2 FRISBEEGOLFPUISTO LÄHILIIKUNTAPAIKKANA	13
2.1 Valtio liikuntapaikkarakentamisen linjaajana	13
2.2 Frisbeegolfpuisto Rovaniemen lähiliikuntapaikkana	14
2.3 Frisbeegolf lajina ja harrastuksena	15
2.4 Frisbeegolfpuiston turvallisuus ja vastuukysymykset	17
2.5 Oheispalvelut frisbeegolfradan vetovoimaksi	19
2.5.1 Nuoret asiakkaat	19
2.5.2 Yritykset, ryhmät ja perheet asiakkaina	20
2.5.3 Ikääntyvät asiakkaina	21
2.5.4 Kilpailut	21
2.5.5 Teemapäivät	22
3 PROSESSI- JA TUOTEKUVAUS	24
3.1 Idean syntyminen	24
3.2 Lähtötilanne	24
3.3. Maastojen tarkastelu ja kokonaisuuden luominen	25
3.4 Lopullisten väylien mittaaminen ja korkeuserojen laskeminen	27
3.5 Radan yksityiskohtaisen tiedon piirtäminen	28
3.6 Graafinen toteutus	29
3.7 Materiaalien valinta ja hinta-arvio	30
4 POHDINTA	34
LÄHTEET	37
LIITTEET	40

ALKUSANAT

Suuri kiitos Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy:lle, joka mahdollisti opinnäytetyöni aiheen ja etenkin hiihtokeskuksen henkilöille Juhani Roiniselle ja Mikko Lönnströmille, jotka olivat tukena opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden suunnittelussa.

Kiitokset myös Lapin ammattikorkeakoulun liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelman kantahenkilöstölle, jotka auttoivat omalta osaltaan minua pulmatilanteissa jatkamaan oikeaan suuntaan.

Kiitokset myös kolmevuotiaalle Taavi-pojalleni, joka antoi minun opiskella yhteiset vapaa-aikamme syksyn 2015 aikana. Kiitos myös läheisille, jotka jaksoivat tukea läpi tämän viimeisen prosessin opinnoistani!

1 JOHDANTO

1.1 Lähiliikuntapaikkojen merkitys

Olen liikunnanohjaajaopiskelijana kiinnittänyt huomiota 2000-luvun lasten ja nuorten liikunnalliseen passiivisuuteen. Liikkumisen perustaidot, esimerkiksi juokseminen, hyppääminen ja heittäminen, ovat suurella osalla koululaisista hukassa. Tutkimuksen mukaan niin sanottu ruutuaika, eli viihdemediassa vietämä aika, voi kohota vapaa-ajalla jopa 6–8 tuntiin päivässä (Frilander 2012, 12). Maailma ympärillä kehittyy koko ajan ja liikunta muuttuu entistä organisoidummaksi (Hakkarainen ym. 2009, 55). Huolestuttavaa ovat lasten ja nuorten kunnon heikkeneminen, liikalihavuuden yleistyminen ja heidän terveyden ja hyvinvoinnin vaarantuminen.

Vanhemmat, joiden pitäisi kantaa vastuu päivittäisen liikunnan saamisesta lapsilleen, ovatkin huomanneet ulkoistaa vastuunsa viemällä lapsensa harrastamaan liikuntaa esimerkiksi urheiluseuroihin. Tästä kertovatkin luvut, sillä urheiluseuroissa harrastaminen on kasvanut viimeisen kahdenkymmen vuoden aikana. Toisaalta tehtyjen kyselyiden mukaan noin puolella urheiluseurojen toiminnassa olevista liikunnalliset määrät jäävät reilusti suositusten alapuolelle. (Karvinen, Rätty & Rautio 2010, 4-5, 7.) Vapaaehtoista liikuntaa pitäisi siis olla ohjattujen liikuntatuokioiden ulkopuolellakin. Mistä voitaisiin sytyttää kipinä lapsille ja nuorille liikunnallisesti aktiivisen elämäntavan harjoittamiseen?

Tarkoituksenani ei ole syyttää ketään lapsien ja nuorten passiivisuudesta, varsinkaan vanhempia tai urheiluseuroissa työskenteleviä. Muistan omasta lapsuudestani, että liikunnalliset tavat periytyvät ilon ja mielenkiinnon kautta. Lapsena ja nuorena tehdään sitä, mistä pidetään. Siksi lapsuus on mahtavaa aikaa. Kaikki lapset ovat kuitenkin erilaisia ja pitävät ja innostuvat eri asioista. Lasten ja nuorten sisäisen motivaation sytyttäminen liikuntaan ja terveisiin elämäntapoihin onkin yksi avain saada lapsi kiinnostumaan näistä tärkeistä asioista. Sisäinen motivaatio tässä yhteydessä tarkoittaakin lasten ja nuorten osallistumis-

motiiveja, jotka tuottavat iloa ja positiivisia kokemuksia. (Hakkarainen ym. 2009, 333.)

Lasten ja nuorten liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen vastaus piilee kaikei monien vaikutusten yhteissummassa. Omalta osaltani haluan tukea tätä lasten ja nuorten omaehtoista liikkumista suunnittelemalla liikunnanohjaajakoulutuksen pätevyydellä fyysisesti haastavan ja turvallisen frisbeegolfpuiston kiinnostavaksi lähiliikuntapaikaksi.

Lähiliikuntapaikka on terminä uudehko ja tarkoittaa yleisesti määriteltynä kaikkien väestöryhmien vapaaseen käyttöön tarkoitettuja liikuntapaikkoja. Tarkkaa määrittelyä vältetään, jotta luovuus erilaisille toteutusmalleille olisi mahdollista. (Norra & Ruokonen 2006, 7.) Frisbeegolfpuistot ovat hyviä esimerkkejä luonnonläheisestä ulkolähiliikuntapaikasta.

1.2 Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy opinnäytetyön tilaajana

Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy on vuonna 2005 perustettu yksityinen osakeyhtiö. Yrityksen tärkeimpänä tavoitteena on tarjota mieleenpainuvia kokemuksia vieraileville asiakkaille Ounasvaaralla. Päätehtävä on tuottaa lasketteluun liittyviä hiihtokeskuspalveluita oheispalveluiden kera. (Ounasvaaran Hiihtoseura Oy 2015.)

Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy on miettinyt, miten se saisi lisättyä kesäaktiviteetteja hiihtokeskuksensa läheisyydessä. Kesäaktiviteettien lisäämisellä tavoitellaan kävijämäärän kasvua hiihtokeskuksen ympäristössä kesäaikaan, mikä tekisi muun muassa kahvion aukipitamisestä kannattavampaa. (Roininen 2012.)

Suuressa nosteessa oleva harrastus – frisbeegolf – on nostanut suosiotaan Suomessa ja etenkin Rovaniemellä viimeisinä vuosina nopealla tahdilla. Olemassa olevilla radoilla joutuu jopa jonottamaan vuoroaan ja uusille radoille olisi kysyntää. (Mäntykenttä 2014.) Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy tilasikin Lapin

ammattikorkeakoululta täysipitkän frisbeegolfradan suunnittelun, jonka minä sain tehtäväkseni toteuttaa toiminnallisena opinnäytetyönä.

Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy:llä opinnäytetyön tilaajana oli tiettyjä intressejä frisbeegolfradan toteuttamiseen liittyen. Hiihtokeskuksella on toimitilat laskettelurinteiden alla, jossa sillä on toimintavalmiudessa oleva kahvio. Radan tulisi sijoittua kahvion välittömään läheisyyteen, jotta mahdollisilla frisbeegolfradan käyttäjillä olisi mahdollisuus esimerkiksi ostaa tai vuokrata kiekkoja ja oheisvälineitä tai palveluita. Hiihtokeskukselta tuli myös toive, että rata pitäisi soveltua kaikenikäisille, jotta käyttäjäryhmä olisi mahdollisimman kattava ja mahdollisia asiakkaita olisi tällöin myös enemmän. (Roininen 2013.)

1.3 Harrastajien tarpeiden kartoittaminen

Jotta tuleva frisbeegolfrata ei olisi liiaksi hiihtokeskusyrittäjän tai minun omien ajatusteni tuotos, halusinkin kartoittaa harrastajien tarpeet tulevan radan suunnittelun tueksi. Suoritin laadullisen tutkimuksen lajin harrastajien keskuudessa face-to-face-menetelmän avulla.

Kysely suoritettiin 1.–2.6.2013. Lauantaina ensimmäinen kesäkuuta suoritin kyselyn Santasportin frisbeegolfradan ensimmäisen väylän alussa ja seuraavana päivänä Toramon frisbeegolfradalla ensimmäisen väylän alussa. Valitsin haastattelupäivät juurikin viikonlopulle, jolloin käyttäjäryhmä olisi mahdollisimman kattava ja laaja. Sainkin haastatteluotokseeni monipuolisesti perheitä, nuoria, alan harrastajia ja työikäisiä ja muutaman ikääntyvän.

1.3.1 Face-to-face-menetelmä

Valitsin tutkimusmenetelmäksi kasvotusten tapahtuvan haastattelun, koska halusin saada koko frisbeegolfin harrastajakuntaa koskevan satunnaisotoksen. Yhtenä vaikuttajana menetelmän valintaan oli, että halusin täsmentää mahdolli-

sia puutteellisia vastauksia ja halusin saada kuvaavia esimerkkejä. Haastateltavien kokemukset vaihtelevat paljon eri ratojen ja väylien suhteen, joten haastattelu oli loogisinta suorittaa avoimena haastatteluna. (Metsämuuronen 2006, 115.)

Taustatiedoiksi haastatteluissa kysyin vastaajan iän ja kuinka pitkään hän oli harrastanut kyseistä lajia. Avoimen haastattelun mukaisesti haastattelu oli olemukseltaan lähellä keskustelua (Metsämuuronen 2006, 115). Haastattelujen alkukysymykset perustuivat teoreettiseen tietoon frisbeegolfin harrastuksesta ja ratojen suunnittelusta: Mitä mieltä olette olemassa olevista Rovaniemen radoista? Kuinka pitkiä väylien täytyisi olla? Mikä merkitys väylien pakollisilla kiertosuunnilla on?

Johdattelin keskusteluissa frisbeegolfin ratojen toteutukseen ja mahdollisuuksiin ja haastoin heidät ideoimaan täydellistä rataa. Haastateltavat kertoivat omin sanoin vastaan tulleista puutteista ja kehitysmahdollisuuksista olemassa oleville radoille ja antoivat ideoita uuden radan toteutukseen liittyen.

Haastattelut kestivät muutamasta minuutista jopa kymmeneen minuuttiin kerrallaan. Haastattelin yksinäisiä pelaajia ja pooleja, jotka olivat pelaamassa rataa keskenään. Kahdesta neljään pelaajan suuruisissa pooleissa tapahtuneet haastattelut olivat antoisimpia, koska ryhmän jäsenet täydensivät toistensa vastauksia ja tuottivat uusia ajatuksia lajin kehittämiseksi. Kirjoitin haastatteluista saamani vastaukset paperille. Päivän päätteeksi siirsin vastaukset digitaaliseen muotoon tietokoneelle, jossa vastausten jäsentäminen ja analysointi olisi helpompaa.

1.3.2 Tuloksien analysointi

Haastattelin kahden päivän aikana 102 frisbeegolfradalla viihtynyttä kävijää. Arkistoin ja jäsensin haastattelut haastateltavien harrastuskokemusten mukaan: aloittelijat, harrastajat ja konkarit. Aloittelijat olivat tutustumiskynnyksellä tulossa

lajin pariin tai harrastaneet lajia alle vuoden. Harrastajat olivat olleet lajin parissa enemmän kuin vuoden. Konkareiksi asetin lajin parissa useamman vuoden viihtyneet harrastajat.

Aloittelijat ja lyhyen aikaa harrastaneet henkilöt eivät osanneet tuottaa paljoa materiaalia kysymyksiin. Kuitenkin sieltä nousi esille työikäisten kommentteja turvallisuudesta, jotka he olivat huomanneet harrastuksen alkuvaiheilla. Vuosi sitten harrastuksen aloittanut mies (36v) kertoikin uudesta harrastuksestaan seuraavia huomioita:

”Aina ei malta rauhassa tehdä heittoliikettä oikein, niin kiekko sitte kyllä löytyy tuolta naapuriväylän puolelta! Onneksi ei vielä ole kehenkään kolahtanut. Kippeätähän se tekis, ku tämmönen terävä-reunainen esine kovaa vauhtia päähän tulis!”

Käytännönläheisiä kommentteja löytyi myös ratojen toteutukseen ja siisteyteen liittyen. Nainen (26v), joka oli harrastanut lajia kolme vuotta, kertoi hyvän huomion olemassa olevista radoista ja niiden puutteista:

”Laji sinänsä on mukava, haastava ja luonnonläheinen, mutta roskaaminen on täällä suuri ongelma. Ei ole kiva nähdä roskien peittämää luontoa. Roskiksien olemassa olo vähintään joka väylän alussa olisi välttämätöntä. En sitten tiedä poistaako se alkuperäistä ongelmaa, eli ihmisen välinpitämättömyyttä?”

Roskiksien asettaminen radan varrelle on yksi tapa antaa mahdollisuus harrastajille asettaa roskansa oikeaan paikkaan. Roskiksien tyhjentämiseen kannattaa luoda toteutussuunnitelma, jotta roskikset pysyisivät kunnossa ja puhtaana. Riippuen roskien kertymisnopeudesta roskikset voitaisiin tyhjentää kerran tai kaksi kuukaudessa. Siisteyteen kannattaakin panostaa myös erillisillä omavalvontakierroksilla tietyin väliajoin. Omavalvontakierroksella kerättäisiin harrastajien jättämät irtorokat radan varrelta pois.

Pidempään harrastuksen parissa olevat henkilöt osasivat luoda ratkaisuja ja kertovat pelaavansa muuallakin kuin merkityillä radoilla. Seitsemän vuotta lajia harrastanut 24-vuotias mies tiivisti huomionsa seuraavasti:

”Radat Rovaniemellä ovat hyviä aloittelijoiden ja harrastelijoiden ratoja. Nyt, kun odotellaan ratojen päivitystä tai mahdollisia uusia ratoja, joiden tasokkuus vastaisi nykyaikaisen lajin vaatimia laatu-luokituksia, pidempään harrastaneet ovat ostaneet jo omia kannettavia koreja, joita käytetään omien väylien tekemiseen lähimetsiin ja pelaamiseen ilman häiriötekijöitä täyteen ahdetuilla radoilla.”

Frisbeegolf lajina on vetovoimainen harrastus, jonka perässä liikutaan intohimoisesti. Kehittymisen esteenä voi hyvinkin olla liian alkeelliset harrastuspaikat, jolloin lähdetään etsimään tasokkaampaa rataa toisilta paikkakunnilta. Mies (26v) kertoikin, että kehittymisen takaamiseksi on liikuttava toisille paikkakunnille, joilta löytyvät haastavammat radat.

”Rovaniemellä ei tällä hetkellä löydy riittävän haastavaa rataa, jossa heittotaito tulisi korostuvasti esille, joten kesälomalla täytyykin lähteä isommille kentille kokeilemaan omia taitoja. Oulussa on muun muassa hyviä tasokkaita ratoja.”

Yhteenvetona sain sellaisen kokonaiskuvan nykytilanteesta, että olemassa olevat radat palvelevat sitä suurta käyttäjäryhmää, joka pelaa frisbeegolfia satunnaisen harrastajan nimikkeellä. Kun harrastusvuosia alkaa kertyä, kokemus ja halu kehittymiseen kasvaa, mutta paikalliset radat eivät anna siihen sopivaa mahdollisuutta. Vetovoima vetää aktiivisimmat harrastajat ulkopaikkakunnille harrastuksen perässä.

Kiekot kehittyvät ja harrastajien taidot paranevat. Nykyaikaisella kiekolla voidaan heittää jopa yli 150 metriä tasamaalla. Suurin osa olemassa olevista väylistä on auttamatta liian lyhyitä, jotta väylillä voitaisiin laittaa harrastajia paremmuusjärjestykseen. Hyvän frisbeegolfradan tunnusmerkkeinä onkin radan päi-

vittämismahdollisuus väyliä pidentämällä tai tuomalla haastetta pakollisilla kiertosuunnilla tai esteillä.

1.4 Frisbeegolfradan suunnittelu opinnäytetyönä

Kerron opinnäytetyöraportissani ensin liikuntapaikkarakentamisesta, frisbeegolfpuistosta lähiliikuntapaikkana, frisbeegolfista lajina ja harrastuksena ja perheiden turvallisuuteen ja vastuukysymyksiin. Koska kyseessä on yrittäjäpohjainen taho, joka haluaa rakennuttaa lähiliikuntapaikan vuokramailleen, sivuan lyhyesti lähiliikuntapaikkojen oheispalvelumahdollisuutta ja annan ideoita, miten frisbeegolfradasta voitaisiin saada tuloja yritykselle Ounasvaaran Hiihtokeskuksen läheisyydessä.

Kerron myös prosessi- ja tuotekuvauksen toiminnallisen työn vaiheista ja perustelen teoretiedon mukaan kunkin vaiheen, jonka olen tehnyt. Teoreettisena viitekehystenä opinnäytetyölleni toimii frisbeegolfpuisto lähiliikuntapaikkana. Tämä opinnäytetyö pyrkii vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin: Mitä erilaisia asioita pitäisi ottaa huomioon frisbeegolfrataa suunniteltaessa? Mitä vaiheita frisbeegolfradan suunnitteluun ja rakentamiseen kuuluu?

Opinnäytetyöni toinen pääluku esittelee frisbeegolfin lajina ja kuvaa siihen liittyviä ominaisuuksia. Siinä annetaan myös vinkkejä, kuinka frisbeegolfrata saadaan houkuttelevaksi eri ihmisryhmille. Kolmannessa pääluvussa kuvataan frisbeegolfradan suunnittelun prosessia. Lopuksi liitteenä on graafinen toteutus suunnitellusta frisbeegolfradasta.

Frisbeegolfradan suunnitelma ja hieman myöhemmin radan valmistuminen palvelevat frisbeegolfin harrastajia Rovaniemellä ja samalla toimivat Rovaniemen kaupungin ja Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy:n vetovoimatekijänä alan harrastajien keskuudessa. Mielenkiintoinen ja riittävän haastava lähiliikuntapaikka herättää toivon mukaan myös passivoituneiden lasten ja nuorten liikunnallisen kipinän.

2 FRISBEEGOLFPUISTO LÄHILIIKUNTAPAIKKANA

2.1 Valtio liikuntapaikkarakentamisen linjaajana

Liikuntapaikkarakentaminen on lähtenyt yleistymään Suomessa 1930-luvulla. Tuolloin valtio alkoi avustamaan liikuntapaikkojen rakentamista aluksi pelkäänsään kilpaurheilupaikkoihin. Yhtenä motiivina avustuksille oli massaurheilun tuominen nuorten miesten arkeen, mikä palveli maanpuolustuksen tarpeita. (Kokkonen 2010, 19, 26.)

Työajan lyhentyminen 1960-luvulla vaikutti vapaa-ajan lisääntymiseen ja liikuntaharrastusten nopeaan kasvuun. Valtio halusikin mahdollistaa kuntoliikunnan yleistymistä avustamalla tarkoituksenmukaisien liikuntapaikkojen, kuten uimahallien ja sisäliikuntahallien rakentamista. (Kokkonen 2010, 105, 109.)

Elintason noustessa 1970- ja 1980-luvuilla Suomessa alettiin rakentamaan perusliikuntapaikkojen ulkopuolelle kaupallisia liikuntapaikkoja, kuten laskettelurinteitä, golfratoja ja moottoriurheilukeskuksia. Hieman myöhemmin 1990-luvulla elettiin jäähallirakentamisen aikaa. Lama vaikutti osaltaan pienentävästi valtion tukiin, mutta kuntien päättäjät halusivat siitä huolimatta korostaa kuntiensä vetovoimaisuutta ja liikuntapalveluiden kattavuutta rakennuttamalla sisäjiään. (Kokkonen 2010, 231-233, 287.)

Liikuntalakia uudistettiin vuoden 1999 alussa ja tarkennettiin myös vuoden 2015 aikana (Liikuntalaki 390/2015). Lain suurin huomio kohdistui valtion liikuntarakentamisen tukien laajentumiseen myös kilpaurheilun ulkopuolelle. Valtion tukia alettiin myöntämään myös pienemmille lähiliikuntapaikoille. Lähiliikuntapaikat alkoivat yleistyä juurikin tämän lakimuutoksen myötä. (Kokkonen 2010, 289, 300.) Lähiliikuntapaikka tarkoittaa yleisesti määriteltynä kaikkien väestöryhmien vapaaseen käyttöön tarkoitettuja liikuntapaikkoja. Tarkkaa määrittelyä vältetään, jotta luovuus erilaisille toteutusmalleille olisi mahdollista. (Norra & Ruokonen 2006, 7.) Hyviä esimerkkejä lähiliikuntapaikoista ovat koulujen pihoilte rakennetut liikuntapaikat, Angry Birds -puistot ja frisbeegolfradat.

Suuret käyttäjäryhmät ovatkin siirtyneet kilpasuorituspaikoilta liikuntakulttuurin muuttuessa pienemmille ja mielekkäämmille lähiliikuntapaikoille. Läänit ja kunnat antavat mielellään avustusta lähiliikuntapaikkojen rakentamiselle, jotta liikunta liittyisi kiinteäksi osaksi elämäntapaa. Valtion avustuksille on kuitenkin olemassa lainmukainen alaraja 20 000 euroa, joka rajaa kuntien pienimmät projektit ja liikuntapaikat pois. (Kokkonen 2010, 301-302.) Frisbeegolfradan rakentamiskustannukset ovat kuitenkin suhteellisen pieniä, jottei tukea voitaisi sääntöjen mukaan hakea.

2.2 Frisbeegolfpuisto Rovaniemen lähiliikuntapaikkana

Frisbeegolf lajina on tullut tunnetuksi Rovaniemellä jo olemassa olevien ratojen kautta. Aikaisemmat radat sijoittuvat Ounasvaaran päälle SantaSportin läheisyyteen, Toramon ampumaradan läheisyyteen ja Mäntyvaaran soramontun läheisyyteen (Teräs 2014, 1). Rovaniemen keskustan pohjoispuolen asukkaille frisbeegolfradat ovatkin olleet suhteellisen kaukana, joten suunnitteilla oleva frisbeegolf lähiliikuntapuisto sijoittuukin sopivasti kattamaan aukon, joka aikaisemmin muodostui keskustan pohjoispuolen asukkaille.

Frisbeegolfradan suunnitteluvaiheessa täytyykin ottaa huomioon harrastajille teetetyn kyselyn mukainen tarve uudelle radalle. Väylien täytyisi olla pidempiä, taidollisesti haastavampia, siistimpiä ja turvallisempia. Lisäksi tarvittaisiin haastavuutta sekä fyysiselle että taidolliselle puolelle.

Lähiliikuntapaikkana frisbeegolfrata tulisi olemaan maksuton ja vapaa liikuntapaikka nimensä veroisesti lähellä asutusta, jotta kynnys liikuntaan olisi mahdollisimman pieni (Finnish Consulting Group 2007, 5; Kokkonen 2010, 300). Omaehtoisen liikkumisen lisääminen mielenkiintoisen harrastuksen kautta tulee tarpeeseen, kun tutkimuksissa ja keskusteluissa ovat tulleet esille lasten ja nuorten ylipainon yleistyminen ja kunnon heikkeneminen. Varsinkin yli 12-vuotiaiden nuorten, joiden liikuntamäärät putoavat radikaaleimmin tutkimustu-

loksista päätellen, omaehtoinen liikuntamäärä tulisi nousta suositusten yläpuolelle. (Hakkarainen ym. 2009, 68.)

Omaehtoisen liikkumisen lisääntyessä Ounasvaaralle tulevassa lähiliikuntapuistossa harjoitusvastetta antavat suurten korkeuserojen tuottamat fyysiset rasitteet. Laadukkaaksi ja muista frisbeegolfpuistoista erottuvaksi ja erityiseksi lähiliikuntapaikan tekevät juurikin positiiviset terveysvaikutukset, joita kipeästi tarvitaan lasten ja nuorten elämäntapaan. (Mero, Nummela, Keskinen & Häkkinen 2007, 73, 80, 95.) Aloittelijat ja heikompikuntoiset on otettu huomioon radan suunnittelussa siten, että fyysisesti raskaimmat radan väylät voidaan jättää väliin.

Frisbeegolfpuisto toimii helppohoitoisena, pitkäikäisenä ja ympäristöystävällisenä lähiliikuntapaikkana. Puiston elinkaariaikaiset ympäristövaikutukset ovat erittäin vähäiset. Puiston rakennusvaiheessa kuluva polttoaine maiden muokkauksen aikana, jolloin tasoitetaan heittoalustat ja upotetaan maalikorit maahan, on ainoa suuri kasvihuonepäästöjen aiheuttaja. (Saari, Sekki, Sinivuori & Tuomela 2007, 75 -77.)

Omavalvonnan ja käyttäjien antaman palautteen perusteella tehdään korjauksia ja parannuksia puutteiden ilmetessä. Muutoin luonnonmukainen lähiliikuntapaikka ei vaadi suurempaa huolenpitoa. Virallisten maalikorien kestävyystakuu rungolle on jopa kymmenen vuotta ja kovassa käytössä oleville ketjuille kolme vuotta (DiscGolfPark 2015a).

2.3 Frisbeegolf lajina ja harrastuksena

Frisbeegolfradan kiertämiseen menee ajallisesti noin kaksi tuntia. Joka päivä kierrettäessä kokonaisajaksi tulee viikoittain jopa neljätoista tuntia omaehtoista liikuntaa. Harrastajan vauhti ja teho riippuvat täysin harrastajasta itsestään: siitä kuinka intensiivisesti hän haluaa kiertää radan. Yleisesti harrastajat kiertävät väyliä suhteellisen hitaasti, jolloin syke pysyy suurimmaksi osaksi alle aerobisen

kynnyksen ja veren laktaattipitoisuus alle kahden millimoolin. Tällöin elimistössä tapahtuu aerobisen peruskestävyyden kehittymistä ja harjoitusvaikutus kohdistuu enemmän rasva-aineenvaihduntaan. (Mero ym. 2007, 333-337.)

Kestävyyden kehittymistä on myös mahdollista nopeuttaa kiertämällä väyliä entistä intensiivisemmin ja tehokkaammin. Sykkeen pysyessä korkealla tasolla intervallityyppisellä harjoittelulla kehossa tapahtuu kehittymistä juurikin hengitys- ja verenkiertoelimistössä. Intervallityyppisen harjoittelun tuloksena on maksimaalisen energiantuottokyvyn (VO₂max) kehittyminen, josta seuraa kestävyyden kehittyminen. (Mero ym. 333, 362.)

Lajin ominaisuuksiin kuuluu olennaisesti myös frisbeen heittäminen. Heittoliikesarjan kokonaiskesto on noin 1–2 sekuntia, josta itse heittoliike on vain 0,14–0,17 sekuntia, (vertaa keihäänheiton vetoliike). Heittoliikesarjaan kuuluu heittoliikkeen lisäksi lyhyt vauhti ja heiton esilataus. Heittoliikkeen mekaniikka itsessään on vaativa ja onnistuneella heitolla kiekko saadaan lentämään pitkälle juuri oikeanlaisella äkisti kiihtyvällä käden heilautuksella. (Sandström & Ahonen 2011, 269-270.)

Rata tarjoaa peruskestävyyden kehittymisen ohella myös taidollisen kehittämiselementin juurikin pelivälineiden heittämisen vuoksi. Jotta liikkuminen lähiliikuntapaikassa olisi mahdollisimman tehokasta ja kehittävää, tarkoituksenani oli luoda frisbeegolfradasta kokonaisuus, josta löytyy haastavuutta fyysiseltä kannalta ja myös taidolliselta kannalta. Suurien korkeuserojen vuoksi taitoa vaaditaan frisbeegolfkiekon heittämiseen.

Heittotyylejä on monta erilaista ja niitä käytetään monipuolisesti erilaisten heittojen luomiseksi. Yleisin heittotyyli on ”rystypuolen draivi”, jossa kiekkoa heitetään kämmenselkää edellä pitkällä ja suoralla liikeradalla läheltä kehoa. Toiseksi yleisin on ”kämmenpuolen draivi”, jossa heittoliike tapahtuu kämmenpuoli edellä läheltä kehoa ja huipentuu terävään ranneliikkeeseen. Kaikissa heittotyyleissä ideana on saada kiekon pyörimisnopeus mahdollisimman nopeaksi, jotta kiekko pysyisi heittosuunnassaan mahdollisimman pitkään. Pyörimisnopeuden hidas-

tuessa kiekko aloittaa kaartamisen suorasta heittolinjastaan joko oikealle tai vasemmalle. (Toivonen & Rantalaiho 2010, 24-25, 34-35.)

2.4 Frisbeegolfpuiston turvallisuus ja vastuukysymykset

Lähiliikuntapaikan turvallisuus on tärkeä asia huomioida suunniteltaessa frisbeegolfrataa. Käyn läpi liikuntapaikan omistajan ja sen käyttäjän välisen suhteen vastuukysymyksiä. Vastuu turvallisuudesta on ensikädessä frisbeegolfpuiston materiaalivalmistajalla sekä puiston ylläpitäjällä tai omistajalla. (Ratinen & Anttila 1998, 85; Turvallisuus ja kemikaalivirasto 2013.)

Frisbeegolfpuiston materiaalien, eli korien, heittoalustojen ja opaskylttien tulisi olla Frisbeegolfliiton hyväksymiä, jotta frisbeegolfrata voitaisiin nimetä viralliseksi frisbeegolfradaksi (Professional Disc Golf Association 2011, 1). Sekin on toki mahdollista, että yksityinen henkilö tai taho suunnittelee ja valmistaa korit lajin annettujen standardien mukaan ja testauttaa korien toimivuuden, soveltuvuuden ja turvallisuuden virallisella taholla. Näin korit voidaan teetättää siis itse. Hinta testaukselle kuitenkin on vielä suhteellisen kallis verrattuna siihen, että ostaisi valmiit viralliset korit. Testaus onkin tarkoitettu pääsääntöisesti alalle tulevia korinvalmistajia varten. (Professional Disc Golf Association 2011, 9.)

Epävirallisten maalikorien hankkiminen frisbeegolfpuistoon on riskialtista ja kyseenalaista. Vahingonkorvauslakia soveltaen teko jättää lähiliikuntapaikan materiaalit puutteellisiksi tai vaarallisiksi voidaan lukea tahalliseksi laiminlyönniksi (Vahingonkorvauslaki 412/1974 2:1 §). Korin tekijällä on omat vastuunsa tuoteturvallisuus- ja tuotevastuulakien nojalla (Tuoteturvallisuuslaki 914/1986; Tuotevastuulaki 694/1990), mutta ensisijaisesti vastuu turvallisuudesta on aina puiston omistajalla. Korvausvastuu määrittyy siis lähiliikuntapaikan rakentajien työnantajalle (Vahingonkorvauslaki 412/1974 3:1.2 §; Ratinen & Anttila 1998, 86.)

Turvalliseksi suunniteltu frisbeegolfpuisto ei yksin takaa koko elinkaaren turvallisuutta radalle, vaan puiston ylläpitäjällä täytyy olla suunnitelma turvallisuuden takaamiseksi tuleville vuosille. Suunnitelma ja toteutukset olisi hyvä kirjata ylös virallisesti, jotta ongelmatilanteissa olisi esittää dokumentit turvallisuuden ylläpitämisestä. Ennen frisbeegolfpuiston avaamista tehtäisiin kattava alkutarkastus, jotta kaikki väylät todettaisiin olevan asianmukaisessa kunnossa ja turvallisia. Suunnitelmallisuuden esimerkkinä voisi olla viikoittainen omavalvonta ja perusteellinen vuositarkistus ja vuositarkastuksen dokumentointi. Ilkivaltaherkillä alueilla täytyisi lisätä omavalvontaa, jotta ilkivallan tuhot eivät vaarantaisi liikuntapaikan käyttäjiä (Kuluttajaturvallisuuslaki 2011/920 1:1.3 §).

Liikuntapalveluiden tarjoajan vastuu palveluiden käyttäjien turvallisuudesta on ankarampaa kuin tavallinen tuottamuvastuu. Se tarkoittaakin korostettua huolellisuusvelvoitetta palvelujen turvallisuudesta. Palveluiden tuottaja onkin vahingon sattuessa kyettävä todistamaan, ettei hänen toiminnassaan ole huolimattomuutta turvallisuuden suhteen. Tähän juurikin suunnitelmallisella omavalvonnalla voidaan tuoda todisteet siitä, että turvallisuutta pystytään pitämään riittävästi yllä. (Ratinen & Anttila 1998, 106.)

Frisbeegolfpuistot ja niissä tapahtuva mahdollinen ohjaustoiminta rinnastetaan luontopalveluksi, johon sisältyvät riskit ovat vähäiset. Tällöin mitään erityistä turvallisuusasiakirjaa ei tarvitse ilmoittaa valvontaviranomaiselle. (Kuluttajaturvallisuuslaki 2011/920 2:6.7.)

Rovaniemellä terveystarkastaja valvoo kuluttajapalveluiden turvallisuutta, johon kuuluvat myös ohjelmapalveluiden turvallisuus (Turvallisuus ja kemikaalivirasto 2015). Virallisesti heidän tarkastuksiinsa eivät kuulu vähäisten riskien kohteet, mutta olisi erittäin kannattavaa puiston omistajan kannalta kutsua tarkastaja vierailemaan uudessa lähiliikuntapaikassa ja toteamaan puisto turvalliseksi lähiliikuntapaikaksi. Tapaturman sattuessa turvallisuus olisi tarkastettu monen asiantuntijan kautta.

Puiston ylläpitäjän ja omistajan vastuulla on huolehtia, että puisto on turvallinen (Turvallisuus ja kemikaalivirasto 2013). Käytännössä se tarkoittaa sitä, että frisbeegolfpuiston heittoalustat ovat kunnossa, opaskyltit näkyvillä paikoilla ja maalikorit turvalliset ja tukevasti kiinni maassa. Liikuntapaikan turvallisuuden ylläpitämiseksi omistajalla on lainmukainen huolellisuusvelvoite palveluiden virheettömyyden ja turvallisuuden takaamiseksi. Luonto tarjoaa haastetta asettelemalla kivet ja kannot puistoon. Luonnonmukaisuus häviäisi lajista, jos rata pinnoitettaisiin ja pehmustettaisiin. Kaaduttaessa suunnistuksessa esimerkiksi kiveen, ei maan omistaja ole velvollinen korvaamaan vahinkoa. Frisbeegolf lajina voidaan rinnastaa juurikin suunnistukseen. (Ratinen & Anttila 1998, 112.)

2.5 Oheispalvelut frisbeegolfradan vetovoimaksi

2.5.1 Nuoret asiakkaat

Liikunnanohjaajan näkökulmasta lapset ja nuoret ovat juuri se kohderyhmä, jotka täytyisi saada liikkumaan vapaa-ajallaan enemmän ja tehokkaammin. Yrittäjän kannalta suotuisaa on myös ajatella samalta kannalta, koska nuoret ovat mahdollisesti tulevaisuuden maksavia asiakkaita. Asiakaskontaktin luominen ja valveuttaminen tulevaisuuden palveluihin onkin hyvä investointi tulevaisuutta ajatellen.

Houkuttelevan brändin, eli imagon, luominen nuorille tulevaisuuden asiakkaille on yksi liiketoiminnan menestystekijä. On kyettävä viemään positiivinen mielikuva markkinoille, jotta tulevat asiakkaat ostaisivat palveluita tulevaisuudessa. (Simonen 2011, 22-23.)

Kuten jo opinnäytetyöni alussa mainitsin, että nuoret tekevät sellaisia asioita, joista he pitävät. Tämä mobilisoitunut nuoriso onkin juuri se kohderyhmä, jonka sisäinen motivaatio täytyisikin sytyttää frisbeegolfharrastuksen pariin. Tällöin liikunnallinen elämäntapa juurtuisi nuoresta iästä alkaen heidän elämäntapaan-

sa ja samalla suhde hiihtokeskuksen tarjoamiin palveluihin olisi aikuisiällä olemassa.

Viittasin jo edellisessä kappaleessa mobilisoituneeseen nuorisoon. Termi viittaa siihen, että nuorisolla on jo sisäinen motivaatio syttynyt elektronisten laitteiden ympärille. Lajin pariin täytyisikin tuoda elektronista osaamista mielenkiinnon ylläpitämiseksi. Suunnistajat ovat jo keksineet hyödyntää älypuhelimia mobiilisunnistuksen kehittämiseksi, jossa lähtöpaikalla on QR-koodi ja sen skannaamalla aika suunnistukselle lähtee käyntiin omassa puhelimessa. Maastossa on myös rastien paikalla omat QR-koodit ja aika pysähtyy kun pääsee radan kaikki rastit keränneenä lopetuspisteeseen skannaamaan viimeisen rastin. (Suomen Suunnistusliitto 2015.)

Se onkin mielenkiintoinen kysymys, miten tuotaisiin elektroninen osaaminen enemmän lajin pariin. Frisbeegolfilla on kuitenkin jo olemassa olevia sivustoja, kuten tulosseurantasivusto (Disc Golf Promotions 2015). Sivustolta löytyy kaikki Suomen viralliset radat, ja sivustolle rekisteröitymällä voi lisätä oman tuloksensa sekä päästä seuraamaan muiden harrastajien tuloksia. Frisbeegolfradat.fi-sivustolta löytyy myös enemmän tietoa kaikista Suomen radoista (Teräs 2015).

2.5.2 Yritykset, ryhmät ja perheet asiakkaina

Yrittäjän kannalta kannattavin asiakasryhmä ovat todennäköisesti työssäkäyvät ihmiset. Näiden asiakkaiden motiiveina voisivat olla virkistyminen, hauskanpito, arjesta irtautuminen, ryhmään kuuluminen ja jopa uuden oppiminen. Asiakkaat, joilla on ostokykä, tunnistavat itsessään tarpeen ja halun hankkia ostettavissa oleva palvelu. (Solomon 2013, 32.) Markkinointia suuntaamalla myös aikuisille saadaan ostokykyiset henkilöt kuluttamaan tarjolla olevia palveluita.

Erityyppiset virkistyspäivät tai frisbeegolfohjaukset voisivat olla erittäin hyvä konsepti markkinoida yrityksille, ryhmille ja perheille. Alkeiskurssityyppinen konsepti sopisi aloittelijoille ja taitotasojen mukaiset teemaohjaukset kävisivät edis-

tyneimmille ryhmille. Polttariryhmille voisi keksiä jopa hieman hulluteltuja ratkaisuja ja sääntöjen muokkaamista huumorintajun sallimissa rajoissa. (Asikainen 2015.)

2.5.3 Ikääntyvät asiakkaina

Pian jopa suurin asiakaskunta löytyy ikääntyvien puolelta. He ovat tehneet jo oman työuransa mallikkaasti läpi ja miettivätkin kotonaan, mihin sijoittaisivat ansaitsemansa rahat. Ikääntyvien yhtenä huolena on ollut sosialisoitumisen väheneminen ja sitä kautta pelko aktiivisuuden heikkenemisestä ja syrjäytymisestä. Sosiaalinen toimintakyky on osittain riippuvainen fyysisestä ja psyykkisestä toimintakyvystä (Heimo & Rautala 2014, 8).

Arkien aamupäivät normaalisti ovat vähemmän vilkkaita ja esimerkiksi pappaclubin tai martha-kerhon järjestäminen voisi luoda piristystä yritystoimintaan ja radan käyttöprosenttia voisi saada nostettua juuri tämänkaltaisella teemamarkkinoinnilla. Fyysisesti heikoimmille harrastajille voitaisiin kehittää tuoliputtausta tai minikiekkoratoja siirrettävillä koreilla piha-alueella.

2.5.4 Kilpailut

Frisbeegolfin harrastusta tukee myös kilpailujen mukaantulo. Kilpailut piristävät ja nostattavat lajia ja lajin kehittymistä uusille tasoille (Suomen frisbeegolfliitto 2015). Kilpailuista kerättävät osallistumismaksut ja kahvion tuotto tuovat oivan lisätulon normaaleihin arkipäiviin.

Kilpailujen järjestäminen tuo myös näkyvää mainosta olemassa olevasta radasta ja toimii samalla vetovoimatekijänä alan harrastajien keskuudessa. Kilpailuja kannattaakin järjestää monelle eri ryhmälle, ei pelkästään ammattitason harrastajille, vaan siinä tulisi huomioida myös aloittelijat ja eri ikäryhmät.

2.5.5 Teemapäivät

Lapsia ja nuoria voitaisiin saada mukaan harrastamaan lajia järjestämällä teemapäiviä frisbeegolfin parissa. Liikunnallisten teemapäivien suosio on kasvussa ja erityistoivomuksena on jopa ollut lasten ja nuorten vanhempien mukaan ottaminen teemapäivien ohjelmaan. Tällöin saataisiin lapset ja aikuiset liikkumaan yhdessä. (Hyvärinen 2015, 56.) Teemapäivien aktiviteetteina voisi olla tutkaan heittäminen, jossa kilpaillaan kiekon heitonopeudessa. Puttauskilpailu toimii myös aktiviteettina, jossa keikkoja heitetään maalikoriin tietyltä etäisyydeltä. Myös frisbeegolfputtausjuoksukilpailu, jossa täytyy juosta merkitty matka ja heittää matkan varrella olevat kiekot koreihin, voisi olla jopa teemapäivän päätahtuma.

Koulujen kanssa kannattaisi tehdä myös yhteistyötä, jolloin saataisiin ryhmiä käymään liikuntatunneilla pelaamassa ja opettelemassa pelaamisen ohessa frisbeegolfin sääntöjä. Frisbeegolflajin etikettiin kuuluu lajin rennosta olemuksesta huolimatta tiettyjä käyttäytymis- ja turvallisuussääntöjä (Taulukko 1), joita välttämättä ei tule ajatelleeksi ennen vahingon sattumista (Toivonen & Rantalaiho 2010, 65).

Taulukko 1. Frisbeegolfin etiketti (Toivonen & Rantalaiho 2010. 65)

1. Väylälle ei saa koskaan heittää kiekkoa ennen kuin väylä on täysin tyhjä muista pelaajista ja kulkijoista.
2. Varoita ajoissa, jos heitto lentää liian lähelle muita ihmisiä.
3. Jätä rata siistimmäksi kuin se oli tullessasi.
4. Kunnioita ympäristöä.
5. Palauta löytämäsi kiekot.
6. Kunnioita muita pelaajia.

Frisbeegolfin etiketin opettaminen aloittaville harrastajille teemapäivien tai liikuntatuntien aikana tekee lajin harrastamisesta kaikille hausken ja turvallisempaa. Kaksi ensimmäistä etikettiä kohdistuvat toisten ihmisten turvallisu-

teen. Väylän pelaaminen ei ole sallittua, jos ihmisiä on kulkemassa väylällä tai kiekon vaarasektorilla.

Seuraavat kaksi etikettisääntöä liittyvät luonnon siisteyteen ja kunnossapitämiseen. Viimeiset etikettisäännöt ovatkin kanssapelaajien huomioimista ja kunnioittamista. Frisbeegolf on herrasmieslaji.

3 PROSESSI- JA TUOTEKUVAUS

3.1 Idean syntyminen

Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijaryhmä oli yritysvierailulla Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy:llä. Vierailulla hiihtokeskuksen toimitusjohtaja kertoi avoimesti toimintaansa ja tulevaisuuden visioita. Taloudellinen tuotto on tahkottava talvikauden aikana, jotta selvitään tulevasta hiljaisesta kesäkaudesta. Yhtenä visio-
na hiihtokeskuksella oli tuotteistaa kesäaktiviteetteja hiihtokeskuksensa ympäristöön, jotta kesäkausikin toisi tulevaisuudessa tuloja yritykseen.

Idea oli syntynyt. Suuressa nosteessa Suomessa ja etenkin Rovaniemellä oleva frisbeegolf on juuri edellä mainitun kesäaktiviteetin kaltainen ratkaisu. Rovaniemelle muutamia vuosia sitten rantautunut luonnonläheinen harrastus kehittyy harrastajamäärien kasvaessa uusille tasoille ja edelliset radat jäävät väistämättä liian lyhyiksi, kömpelöiksi ja aloittelijoiden harrastuspaikoiksi. Kehittyneimmät harrastajat haikailevat jo Oulun kaltaisten ammattilaisareenojen viheriöille.

3.2 Lähtötilanne

Frisbeegolfradan suunnittelussa täytyi ottaa yrittäjälähtöinen ajattelu huomioon ja muokata rata mahdollisimman tuotteistamisystävälliseksi. Hiihtokeskukselta tuli myös toive, että rata pitäisi soveltua kaikenikäisille, jotta käyttäjäryhmä olisi mahdollisimman kattava ja mahdollisia asiakkaita olisi myös tällöin enemmän. Lähiliikuntapaikkojen ideana juurikin on luoda liikuntapaikka mahdollisimman monelle eritasoiselle ryhmälle.

Käyttäjäkyselyn perusteella Rovaniemelle kaivattaisiin juurikin tasokasta, riittävän haastavaa ja turvallista frisbeegolfrataa. Ounasvaaran laskettelurinteet olisivatkin oivallinen paikka juurikin suurien korkeuserojen ja vapaan tilan vuoksi. Rinteiden läheisyyteen on siis mahdollista suunnitella fyysisesti haastava ja samalla myös aloittelijoille ja heikompikuntoisille sopiva liikuntapaikka. Vapaan

tilan olemassa olo antaa mahdollisuuden radan päivittämiseen lajin kehittyessä tulevien vuosien aikana.

3.3. Maastojen tarkastelu ja kokonaisuuden luominen

Etsin internetistä kansalaisen.karttapaikka.fi-sivustolta maanmittauslaitoksen kartan. Rajasin mahdollisimman kattavasti Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy:n laskettelurinteiden ympäristön (Kuvio 1).

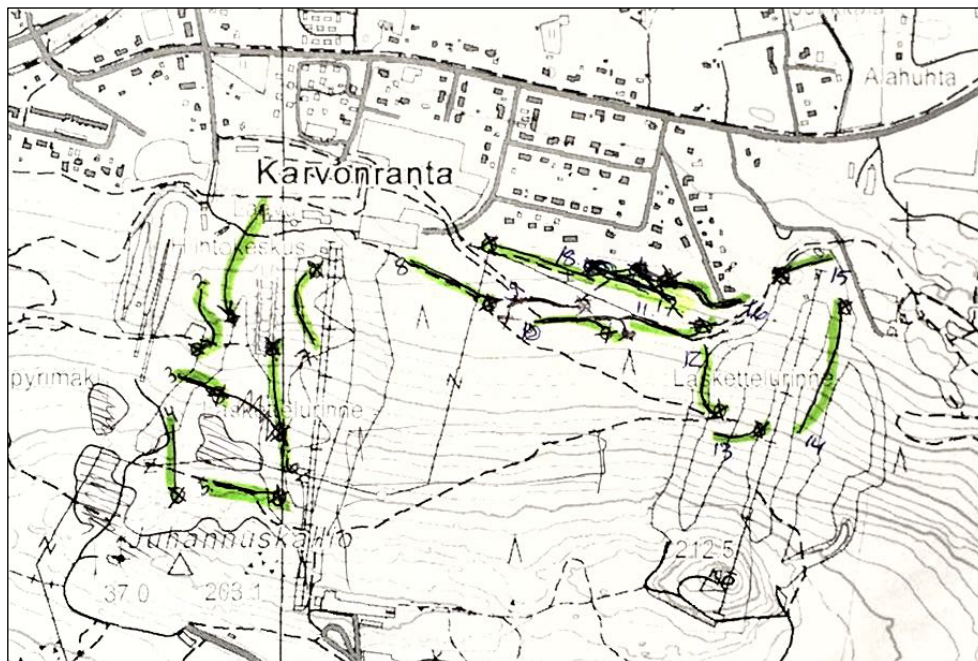

Kuvio 1. Aluekartta Ounasvaaran Hiihtokeskuksen ympäristöstä (Maanmittauslaitos 2012)

Käytin tulostetta apuna havainnoimaan aluetta kokonaisuutena. Otin huomioon hiihtokeskuksen aikaisemmat kesäaktiviteetit, kuten kesäkelkkaradan, alamäki-pyöräilyn ja värikuulasota-alueen hiihtostadionilla. Frisbeegolfväylät eivät saisi vaarantaa jo olemassa olevia harrastusmahdollisuuksia, joten suunnitelmallisuutta tarvittiin kokonaisuuden luomisessa. Sijaintina lähiliikuntapaikka tulee olemaan keskeisellä paikalla asutukseen nähden, kuten lähiliikuntapaikan täytyykin olla.

Hiihtokeskuksella oli toivomuksena, että frisbeegolfrata sijoittuisi mahdollisimman lähelle kahviota ja sopisi kaikille käyttäjäryhmille. Monipuoliset ja avoimet maastot antavat hyvät lähtökohdan toteuttaa kyseiset toivomukset. Sainkin idean, että tulisi lyhennetty helpompi rata, joka kulkisi hiihtolatujen pohjia pitkin ja yhdistäisi kaksi haastavaa väyläkokonaisuutta eturinteiltä ja Tottarakan laskettelurinteiltä. Lähiliikuntapaikat ovatkin tarkoitettu palvelemaan monia käyttäjäryhmiä ja ratkaisu ottaakin huomioon fyysisesti heikommat käyttäjät.

Radan väyläkokonaisuus alkoi muodostumaan. Eturinteille mahtui seitsemän haastavaa väylää, hiihtolatujen pohjille seitsemän helppoa väylää ja Tottarakan laskettelurinteille neljä haastavaa väylää. Karttaan (Kuvio 2) olen piirtänyt väyli- en sijoittumisen maastoon.

Kuvio 2. Väyläkokonaisuuden luominen (Maanmittauslaitos 2012)

Väyli- en suunnittelussa oli hyvä painottaa monipuolisuutta ja väyli- en erilaisuutta. Väylät suunnittelin niin, ettei kahta täysin samanlaista väylää ole radalla. Monipuolisuus tuokin lähiliikuntapaikkaan oman mielenkiintonsa, kuten hyvän lähiliikuntapaikan tulee olla monipuolinen ja mielenkiintoinen. Väylät pyrin maaston muotojen mukaan suunnittelemaan siten, että puiden kaataminen ja maaston muokkaaminen olisivat mahdollisimman vähäistä luontoarvoja kunnioitta-

en. Väylät kaartavat joko vasemmalle tai oikealle tai menevät suoraan tai koukkaavat jonkin esteen taakse. Kahdelle väylälle kirjattiin pakollinen kiertosuunta, jotta väylä ei olisi liian helppo pelata ja turvallisuuden kannalta kovaa lentävä kiekko ei osuisi vahingossakaan muihin lähiliikunta-alueen käyttäjiin.

Turvallisuuden painottaminen oli yhtenä oleellisena osana väylien sijoittamisessa frisbeegolfradalla. Lähiliikuntapaikan ominaisuuksiin kuuluukin turvallisuus ja sen noudattaminen. Jokaisella väylällä on vaarasektori, joka aukeaa aina heittoa suuntaa kohden. Seuraavan väylän alku tai seuraava väylä oli asetettava turvallisesti siten, ettei pelaajat ole vaarassa muiden pelaajien harhaheitoilta.

Maastot antavat paljon ainutlaatuisuutta radalle suurien korkeuserojen vuoksi. Korkeimmilta väyliltä avautuu hienot maisemat kohti Kemijokea ja pohjoista Rovaniemeä.

Yrittäjänäkökulman huomioiminen, johon liittyi frisbeegolfradan toteuttaminen myös aloittelijoille ja heikompiikuntoisille, onnistui merkkamalla seitsemän väyläisen lyhennetyn radan täyspitkästä radasta. Väylät 8, 9, 10, 11, 16, 17 ja 18 muodostavat helppokulkuisen ja loogisen lenkin hiihtolatujen pohjia myötäillen.

Tässä vaiheessa radan suunnittelua kutsuin paikalle alan pitkäaikaisen harrastajan ja ratojen suunnittelussa Koillismaan alueelle mukana olleen alan vaikuttajan Harri Karjalaisen. Kiersimme yhdessä suunnitteilla olevan radan läpi ja kerroin omia huomioita suunnitelmaan liittyen. Tarkoituksena ammattilaisen silmin oli varmentaa, että olin ottanut kaikki oleelliset asiat huomioon, jotta radasta tulisi mahdollisimman toimiva ja turvallinen.

3.4 Lopullisten väylien mittaaminen ja korkeuserojen laskeminen

Väylien mittaaminen tapahtui GPS-mittauslaitteella. Näin saatiin väylien pituudet ja korkeuserot metrilleen oikein. Väylien pituus on suoraan heittopaikalta

korille paitsi, jos on pakollinen kiertosuunta väylällä, mitataan lyhin mahdollinen reitti korille kiertosuunta huomioiden.

Jokaiselle väylälle on myös asetettu ihanneheittotulos, jonka määritin kokeilumenetelmällä. Pelasin jokaisen väylän oikeilla säännöillä ja asetin ihannetuloksen eli parin siihen kohtaan, johon väylän pystyy realistisesti hyvillä heitoilla pelaamaan. Toki kiekko oli kulkenut alusta saakka suunnittelussa mukana ja olin heittelemällä havainnollistanut ja järkeillyt väylien parhaat linjat, joten mittausvaiheessa ihannetuloksen varmistamiseen ei tarvinnut käyttää liikaa aikaa. Pääsääntönä ihannetuloksen merkkäamisessä on, ettei alle kolmen heiton väyliä ammattitasoisella radalla olisi.

3.5 Radan yksityiskohtaisen tiedon piirtäminen

Seuraava vaihe frisbeegolfradan suunnittelussa oli tuottaa mahdollisimman paljon yksityiskohtaista informaatiota väylien muodoista, lähimmäistä puista ja oleellisista maastojen kohdista, kuten suurimmista kivilohkareista, jotka eivät näkyneet kartalla.

Karkealuonnoksen tekeminen helpottaa graafisen toteutuksen ja visualisoinnin vaihetta. Olen merkinnyt karttaan (Kuvio 3) väylien vierellä olevat isoimmat puut, kivilohkareet ja heittolinjan heittopaikalta korille.

Kuvio 3. Karkealuonnostelu radasta (Maanmittauslaitos 2012)

3.6 Graafinen toteutus

Suunnittelutyön lopuksi käsin piirretty kartta täytyi muokata tietokoneella helpommin lähestyttävään ja ymmärrettävään muotoon. Graafisen toteutuksen tein Adobe Illustrator – verkkografiikkaohjelmalla, jonka etuina ovat sen mitatarkkuus ja soveltuvuus eri skaalauksille. Suunnittelussa apuna käytin myös Adobe InDesign -ohjelmaa, joka on erityisesti suunniteltu taitto- ja asetelutyöhön.

Ensimmäisenä vaiheena graafisessa toteutuksessa oli luoda iso kartta frisbeegolfradan alueesta. Käytin apuna radan suunnitteluvaiheessa tarvitsemaani aluekarttaa, jonka avulla visualisoin alueen helpommin tulkittavaan muotoon: metsä tummanvihreää, avoin alue vaaleanvihreää, parkkialue keltainen ja asutus tummanharmaa. Piirsin myös väylät, mukaan lukien heittopaikan, väylän numeron, ihanteellisen heittolinjan ja korin. Lisäsin heittolinjan läheisyydessä olevat oleelliset puut ja kivet tarkasti karttaan.

Visuaalisesti helppolukaiseen karttaan merkitsin myös kaikki radan toiminnan kannalta oleelliset huomiot, kuten lyhennetyn radan, pysäköintipaikat, pelialueen ulkopuoliset alueet sekä opastuksen radan käyttöön ja lajiin. Kokonaisuutena visualisoinnin avulla väyläopasteista ja ratakartasta rakensin yhtenäisen, selkeän ja helposti lähestyttävän graafisen esityksen.

Graafinen toteutus sisälsi ison ratakartan (Liite 1) lisäksi väyläopasteet (Liite 2), joita oli 18 kappaletta, eli jokaiselle heittopaikalle oma opasteensa. Väyläopasteissa jokaisessa oli esitetty väylän numero, perustiedot, erityishuomiot ja karttakuva väylästä. Kaikissa näissä käytin yhdenmukaisesti työhön suunniteltuja graafisia elementtejä.

Kartan ja väyläopasteiden leipätekstin fontiksi valitsin Myriad Pro Regular ja otsikkofontiksi Myriad Pro Bold. Erityishuomioihin valitsin Century Gothic Regular -fontin sen selkeyden vuoksi. Työssä käytetyt päävärit koostuivat radan logon greipinkeltaisesta (HEX #ECC925), safiirinsinisestä (HEX #2B6991) sekä

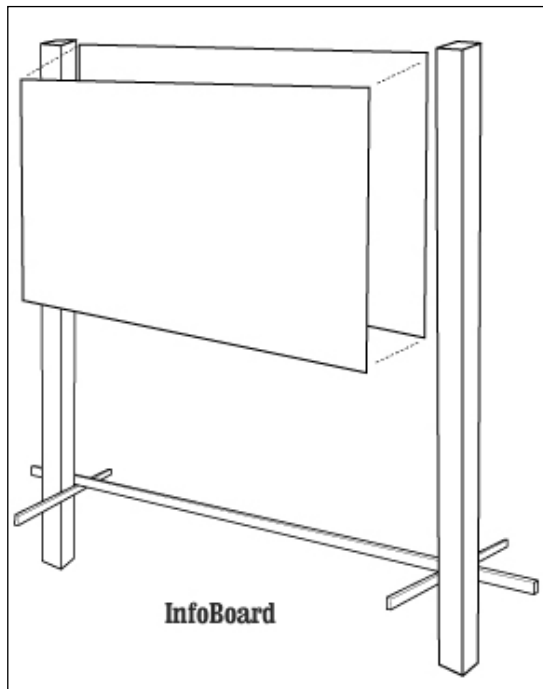
valkoisesta.

3.7 Materiaalien valinta ja hinta-arvio

Perehdyin frisbeegolfratamateriaalien tuotevalikoimaan. Radan korit, heittopaikat ja opasteet ovat radan suurin investointi, johon saa kyllä käytettyä rahaa enemmän tai vähemmän riippuen tulevan radan haluttavasta tasosta. Täytyy myöskin ottaa huomioon vastuukysymykset, kuten loukkaantumisien korvausvastuu radalla. Jos loukkaantuminen johtuu puutteellisesta tai epävirallisesta materiaalista radalla, kuten korista tai heittopaikasta, korvausvelvollisuus tulee liikuntapaikan ylläpitäjän ja omistajan vastuulle. Tällöin omatekoiset korit, liukkaat heittoalustat tai vaarallisen terävät opaskyltit kannattaakin unohtaa ja hankkia materiaalit viralliselta taholta.

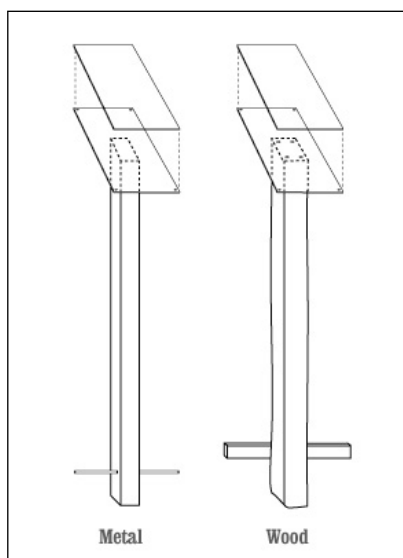
Kysyin tarjoukset radan materiaaleista frisbeegolfiin erikoistuneilta liikkeiltä. Suomen suurimmalta alan tuotteiden myyjältä Innova Champion Europe Oy:ltä ja sain halvimman pakettitarjouksen radan materiaaleista (Liite 3). Valintakriteerinä hinta oli siis vaikuttava tekijä päätöksen teossa. Virallisten materiaalien vahvuutena on turvallisuuden lisäksi myös pitkäikäisyys ja hyvä yleisilmeellinen näkymä.

Ehdotankin ratakartan tauluksi Innova Champion Europe Oy:ltä 1200mm x 800mm isoa opastaulua (Kuvio 4). Karttaosa tulisi tauluun laminoidulla tarratuosteella 2 mm alumiinilevyn päälle. Ratakartta olisi hyvä olla keskeisellä paikalla radan alussa, esimerkiksi kahviorakennuksen läheisyydessä.

Kuvio 4. Infotaulu (DiscGolfPark 2015b)

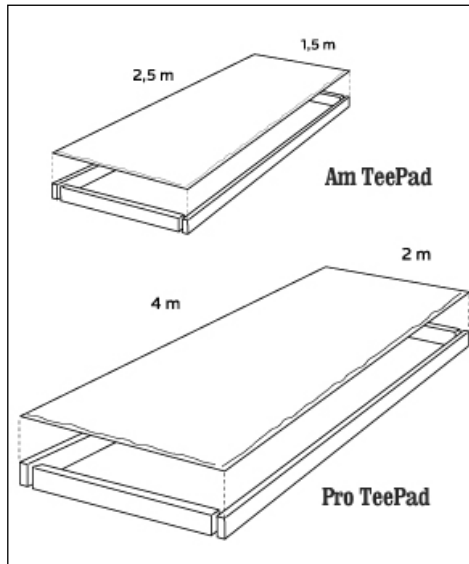
Väyläopasteiksi ehdotan Innova Champion Europe Oy:ltä Pro TeeSign metallisia opasteita (Kuvio 5), johon väyläkuvaus tulisi A4 -kokoisella tarratulosteella. Väyläopasteet tulisi sijoittaa heittoalustan alkuun tai viereen siten, ettei opaste olisi vaaraksi heittoliikettä suorittavalle pelaajalle.

Kuvio 5. Väyläopaste (DiscGolfPark 2015c)

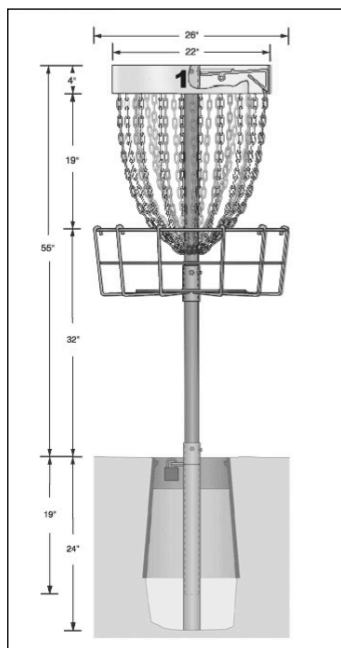
Heittoalustojen pinnoitteeksi ehdotan Innova Champion Europe Oy:ltä keinonurmimattoa (Kuvio 6), jonka koko olisi 2000mm x 4000 mm. Heittoalustan

riittävän iso koko mahdollistaa turvallisen aloitusheiton ilman harha-astumisen pelkoa ohi heittoalustalta.

Kuvio 6. Heittoalustan pinnoite (DiscGolfPark 2015d)

Maalikoreiksi ehdotan Innova Champion Europe Oy:ltä Suomen frisbeeliiton hyväksymiä virallisia kilpailukoreja (Kuvio 7). Koreissa ovat näkyvä keltainen korin yläosa, 28 kuumasinkittyä ketjua kahdessa rivissä ja vahvat alakorinosat.

Kuvio 7. Maalikori (DiscGolfPark 2015e)

Hinta-arviossa ovat eriteltyinä opastaulun hinta, väyläopasteiden hinta, heittoalustan hinta ja maalikorien hinta (Taulukko 2). Hinnoissa ei ole arvonlisäveroa, joka on kaksikymmentäneljä prosenttia (24%). Hintaan täytyy lisätä vielä myös rahtikulu, joka on sata euroa jokaista lavaa kohden.

Taulukko 2. Hinta-arvio

InfoBoard -opastaulu		649 eur
TeeSign -väyläopasteet	á 99 eur	1782 eur
TeePad -heittoalusta	á 179 eur	3222 eur
Discather -maalikori	á 295 eur	5310 eur
Yht.		10963 eur

Frisbeegolfradan materiaalien hankkimiseen kuluu hinta-arvion mukainen summa, johon ei ole laskettuna työn osuutta. Heittopaikkojen alustat täytyvät tasoittaa ja ratakartta, väyläopasteet ja korit upottaa maahan. Radan siisteyden kannalta roskiksien sijoittaminen radalle on myös pieni lisäkuluerä budjettia laadittaessa.

4 POHDINTA

Opiskellessani liikunnanohjaajaksi Lapin ammattikorkeakoulussa olen huomannut, ettei opetussuunnitelman sisältö määrittele liian tarkasti sitä, mihin opiskelijat voivat suuntautua opiskelujen jälkeen. Opiskelijat pohjustetaan hyvillä tiedonhakutaidoilla ja muovataan sopeutumaan mihin tahansa rooliin, mitä he kohtaavat tulevassa työelämässä. Ehkä juuri siksi halusinkin erottua joukosta ja suunnata lopputyöni hieman erilaisen aihealueen piiriin. Halusin näyttää muille kanssaopiskelijoille, etteivät koulutukselliset raamit ole este näyttää osaamistaan toisenlaisessa aihealueessa.

Frisbeegolfradan suunnittelu oli mielenkiintoinen haaste. Muutaman vuoden kyseistä lajia harrastaneena olenkin törmännyt useisiin ongelmakohtiin olemassa olevilla radoilla. Ensimmäisenä huomiona on, että laji kehittyy nopeaa tahtia. Välinekehityksen mennessä eteenpäin ja tutkimustiedon tullessa lajin pariin, heitot pidentyvät ja väylät jäävät auttamatta liian lyhyiksi ja kömpelöiksi. Pienen tilaan rakennetut radat eivät pääse kehittymään lajin mukana, vaan pahimmassa tapauksessa kovaa lentävät kiekot tekevät vahinkoa muille ulkoilijoille tai olemassa oleville rakennuksille. Riman noustessa ratojen kehittymisen myötä radoilta vaaditaan tulevaisuudessa enemmän ja enemmän.

Toisekseen epävirallisia frisbeegolfratoja ovat päässeet suunnittelemaan lähes kaikki ilman erityistä teoriapohjaa. Toisin sanoen monella radalla on suuria ongelmakohtia turvallisuuden tai käytännöllisyyden suhteen. Toivottavasti tämä opinnäytetyö osaltaan vaikuttaa tulevien frisbeegolfratojen suunnitteluun ja toteutukseen ja luo pohjaa aikaisemmin mainitun riman korkealla pysymiseksi.

Sijainti suunnittelemalleni radalle on loistava siinä mielessä, että vapaata tilaa on ympärillä reilusti. Radan päivittäminen, kuten väylien pituuden ja haastavuuden lisääminen onnistuu helposti. Liikunnanohjaajan silmin katsottuna sijainti fyysiseltä kannalta oli myös lottovoitto, koska fyysisesti rankka maasto ajaa kansanterveyden asiaa.

Käyttäjäkyselyn tulokset vahvistivat omia epäilyjäni olemassa olevien ratojen puutteista ja kehitystarpeista. Kyselyn olisi totta kai voinut järjestää esimerkiksi webproppol-kyselyihin erikoistunutta nettisivua käyttämällä ja lähettämällä vastauslinkin paikallisen frisbeegolfseuran jäsenille sähköpostilla. Olisinko saanut samat vastaukset sähköisesti? Todennäköisesti onnistuin saamaan monipuolisempia ja kuvailevampia vastauksia face-to-face-menetelmällä kyseisillä harrastuspaikoilla ja – mikä tärkeintä – vastaajakunta oli laajempi kuin frisbeegolfseuran jäsenistö.

Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy:n kriteerit onnistuin täyttämään mielestäni hyvin. Tuleva rata tuo todennäköisesti asiakkaita hiihtokeskuksen läheisyyteen ja samalla oheiseen kahvioonsa. Lyhennetty rata hiihtolatujen pohjia myötäillen onkin helpon liikkumisen vuoksi omiaan fyysisesti heikommille harrastajille ja täyspitkän radan vaatavuustaso on myös vaadittavalla korkeammalla tasolla seuraavaksi askeleeksi nykyisiä olemassa olevia ratoja ajatellen.

Teoreettisen viitekehyksen tuominen toiminnalliseen opinnäytetyöhöni oli haasteellista siinä mielessä, että lähiliikuntapaikka terminä on varsin uusi suomalaisessa liikuntapaikkarakentamisessa ja lajinakin frisbeegolf on suhteellisen uusi harrastusmuoto. Teoreettisen tiedon löytäminen oli yksi aikaa kuluttavin prosessi, joka olisi täytynyt suorittaa projektin alussa paljon tarkemmin ja luoda kokonaiskuva teoreettisesta sisällöstä nopeammin. Kirjoittamisen aikana teoreettinen viitekehys muotoutui tarkemmin rajattuun muotoon frisbeegolfpuisto lähiliikuntapaikkana. Lopullinen onnistunut viitekehys rajasikin aihetta teoreettisen taustan osalta siten, ettei teksti lähtisi harhailemaan varsinaiseen toiminnalliseen osaan nähden.

Graafisen toteutuksen onnistuminen yhtenäiseksi, selkeäksi ja helposti lähestyttävään muotoon vei yllättävän monta tuntia aikaa. Seuraavalla kerralla prosessi todennäköisesti tulee olemaan paljon helpompi ja lopputulos todennäköisesti aina vain parempi.

Toivon mukaan onnistuin suunnittelemaan radan täyttäen frisbeegolfin paikallisharrastajien tarpeet Rovaniemellä ja luomaan houkuttelevan radan vetovoimatekijäksi ulkopaikkakuntalaisille. Toivon mukaan myös teoriaosuuden lopussa yritykselle tarkoitetut pohdinnat antavat inspiraatiota tulevaisuuden visioille.

Opinnäytetyöni antaa minulle hyvän pohjan työllistyä laajalle työelämän sektorille, jossa liikunta ja vapaa-aika ovat edes jollain tavalla mukana taustalla vaikuttamassa. Ei pidä kangistua kaavoihin ja etsiä vain liikunnanohjaajan töitä, jos soveltuvuutta löytyy myös laajemmallekin edellä mainitulle sektorille.

LÄHTEET

Asikainen, T. 2015. Frisbeekoulu, polttarit. Viitattu 22.10.2015.
<http://firmagolf.fi/node/18>.

DiscGolfPark. 2015a. Tuotetakuu. Viitattu 21.9.2015.
<http://www.discgolfpark.net/fi/discgolfpark/tuotetakuu/>.

DiscGolfPark 2015b. Infoboard. Viitattu 19.10.2015.
<http://www.discgolfpark.net/fi/discgolfpark/tuotteet/infoboard/>.

DiscGolfPark 2015c. Väyläopaste. Viitattu 19.10.2015.
<http://www.discgolfpark.net/fi/discgolfpark/tuotteet/teesign/>.

DiscGolfPark 2015d. Heittoalustat. Viitattu 19.10.2015.
<http://www.discgolfpark.net/fi/discgolfpark/tuotteet/teepad/>.

DiscGolfPark 2015e. Maalikorit. Viitattu 19.10.2015.
<http://www.discgolfpark.net/fi/discgolfpark/tuotteet/discatcher/>.

Disc Golf Promotions. 2015. Frisbeegolf tulospalvelu. Viitattu 28.9.2015.
<http://www.discgolfscores.net/Main.php>.

Finnish Consulting Group. 2007. Lauttasaaren lähiliikuntapaikka. Hankeprosessin arviointi. Raportti. Viitattu 21.9.2015.
http://www.lahiliikuntapaikat.fi/files/lahiliikuntapaikat/Liitetiedostot/Raportit_-_Larun_hankearviointi.pdf.

Frilander, H. 2012. Kuudesluokkalaisten tyttöjen liikuntakäyttäytyminen ja viihdemediassa viettämä aika – liikkuva koulu -hanke. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Hakkarainen, H., Jaakkola, T., Kalaja, S., Lämsä, J., Nikander, A. & Riski, J. 2009. Lasten ja nuorten urheiluvalmennuksen perusteet. Lahti: VK -kustannus Oy.

Heimo, I. & Rautala T. 2014. Kolkkaa myyrä – Ikääntyvien toimintakykyä tukeva liikuntakonsepti. Laurea-ammattikorkeakoulu. Fysioterapian koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Hyvärinen, S. 2015. Lapin Urheiluakatemia matkalla lapsuusvaiheen liikuttajaksi. Lapin ammattikorkeakoulu. Terveys ja liikunta-ala. Opinnäytetyö.

Kalliokoski, S. 2013. Kohtalon kentillä – yleisimpien frisbeegolfvammojen ennaltaehkäisy. Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Fysioterapian koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Karvinen, J., Rätty, K. & Rautio, S. 2010. Haasteena liikkumattomat lapset ja nuoret. Helsinki: Lauttasaaren Reprotalo Oy.

Kokkonen, J. 2010. Valtio liikuntarakentamisen linjaajana. Tampere: Tammerprint Oy.

Kuluttajaturvallisuuslaki 22.7.2011/920.

Liikuntalaki 10.4.2015/390.

Maanmittauslaitos 2012. Viitattu 30.9.2012.

<http://kansalaisen.karttapaikka.fi/asetukset/asetukset.html?mapSize=990x570&stles=light&showSRS=EPSG%3A3067&e=446400&n=7376789&scale=8000&tool=siirra&mode=&lang=fi>.

Mero, A., Nummela, A., Keskinen, K. & Häkkinen, K. 2007. Urheiluvalmennus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Mäntykenttä, J. 2014. Uusi frisbeegolfrata avattiin Rovaniemelle. Yle. Viitattu 9.9.2015.

http://yle.fi/uutiset/uusi_frisbeegolfrata_avattiin_rovaniemelle/7259307.

Norra, J. & Ruokonen, R. 2006. Koulupihat lähiliikuntapaikkoina – ideaopas. Kerava: Savion Kirjapaino Oy.

Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy 2015. Vastuullisuus. Viitattu 2.10.2015.

<http://www.ounasvaara.fi/vastuullisuus/>.

Professional Disc Golf Association 2011. Guidelines & procedures for manufacturers to certify that equipment complies with PDGA technical standards. Viitattu 20.9.2015.

http://www.pdga.com/files/documents/PDGATechStandards_8_1_11.doc.pdf.

Ratinen, T. & Anttila, R. 1998. Liikuntapaikka rakentamisen lainsäädäntö ja vastuut. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö. Jyväskylä: Kopijyvä Oy.

Roininen, J. 2012. Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy. Toimitusjohtaja. Yritysesittely opiskeluryhmälle. 4.9.2012.

Roininen, J. 2013. Ounasvaaran Hiihtokeskus Oy. Toimitusjohtaja. Haastattelu 12.5.2013.

Saari, A., Sekki, T., Sinivuori, P. & Tuomela, S. 2007. Liikuntapaikkarakentamisen ymäristövaikutukset. Rakennustieto oy, Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sandström, M. & Ahonen, J. 2011. Liikkuva ihminen – aivot, liikuntafysiologia ja sovellettu biomekaniikka. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Simonen, J. 2011. Nuorten pankin valintaan vaikuttavat syyt. Seinäjoen ammatikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Solomon, M. 2013. Consumer Behavior: Buying, Having and Being. Person Education. Essex.

Suomen frisbeegolfliitto 2015. Kilpailut. Viitattu 22.10.2015.
<http://frisbeegolfliitto.fi/kilpailut/frisbeegolf/>.

Suomen Suunnistusliitto 2015. MOBolla suunnistusharrastuksen alkuun. Viitattu 28.9.2015. <http://mobo.suunnistus.fi>.

Teräs, J. 2014. Kaikki Suomen frisbeegolfradat yhdessä paikassa. Innova Champion Europe. Viitattu 17.9.2015 <http://frisbeegolfradat.fi/radat/Rovaniemi/>.

Toivonen, K. & Rantalaiho, J. 2010. Frisbeegolf – harrasta, pelaa, kilpaile. Eura: Euraprint Oy.

Tuoteturvallisuuslaki 12.12.1986/914.

Tuotevastuulaki 17.8.1990/694.

Turvallisuus ja kemikaalivirasto. 2013. Palveluiden turvallisuus vaatimuksia: Leikkikentät. Viitattu 20.9.2015.
<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Leikkikentat/>.

Turvallisuus ja kemikaalivirasto. 2015. Valvontaviranomaiset. Viitattu 20.9.2015.
<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Kuluttajaturvallisuusvalvonta/Valvontaviranomaiset1/>.

Vahingonkorvauslaki 31.5.1974/412.

LIITTEET

- Liite 1. Iso ratakartta
- Liite 2. Väyläopasteet 18 kpl
- Liite 3. Tarjous Innova Champion Europe Oy:ltä

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Väylä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Yhteensä
PAR	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	56
m	170	86	73	92	151	189	105	146	101	87	146	110	98	181	146	90	86	145	2202

Kartan selitteet:

6 Väylän numero **8** Lyhennetty rata Kori Heittopaikka Pakollinen kiertosuunta Pelikelvoton alue

Frisbeegolf on peli, jota voivat harrastaa kaikki ikään tai sukupuoleen katsomatta. Frisbeegolfin periaate on samanlainen kuin "pallogolfissa". Frisbeegolfissa käytetään pallon ja mailojen sijasta muovisia frisbeitä, joita on eri kokoisia ja painoisia. Pallogolfin reiän korvaa frisbeegolfissa maalikori. Peliajatus on, että vähimmällä määrällä heittoja radan suorittanut pelaaja on voittaja.

Pelisäännöt:

- Pelin tarkoituksena on saada frisbee mahdollisimman pienellä heittomäärällä aloituspaikasta maalikoriin
- Avausheiton jälkeen kauimpana korista oleva pelaaja jatkaa ensimmäisenä. Seuraava heitto suoritetaan siitä paikasta, mihin edellinen heitto pysähtyi. Pelaaja heittää niin monta kertaa, kunnes frisbee on maalikorissa.
- Frisbeen irrottua kädestä, heiton saa astua yli. 10 metriä tai lähempää suoritettu heitto on putti. Sitä ei saa astua yli.
- Reikä on pelattu loppuun, kun frisbee on maalikorissa
- Voittaja on pelaaja, joka suorittaa radan pienimmällä määrällä heittoja
- Ota huomioon muut radalla liikkujat ja jätä rata hyvään kuntoon myös seuraaville.
- Frisbeegolf on Spirit-laji – tärkeintä on pitää hauskaa!

Ounasvaara

fgr

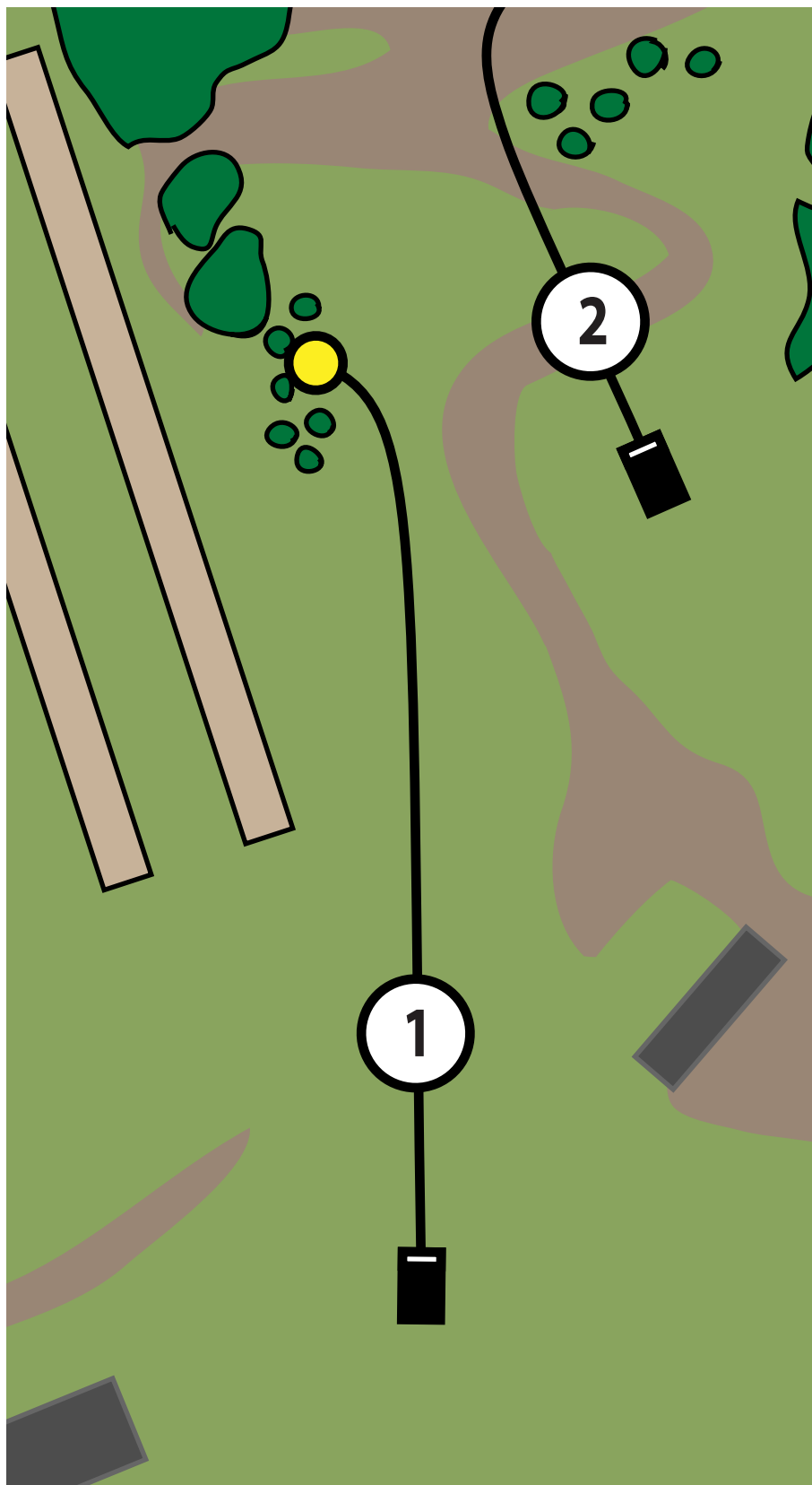

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 4
170 m
+21 m

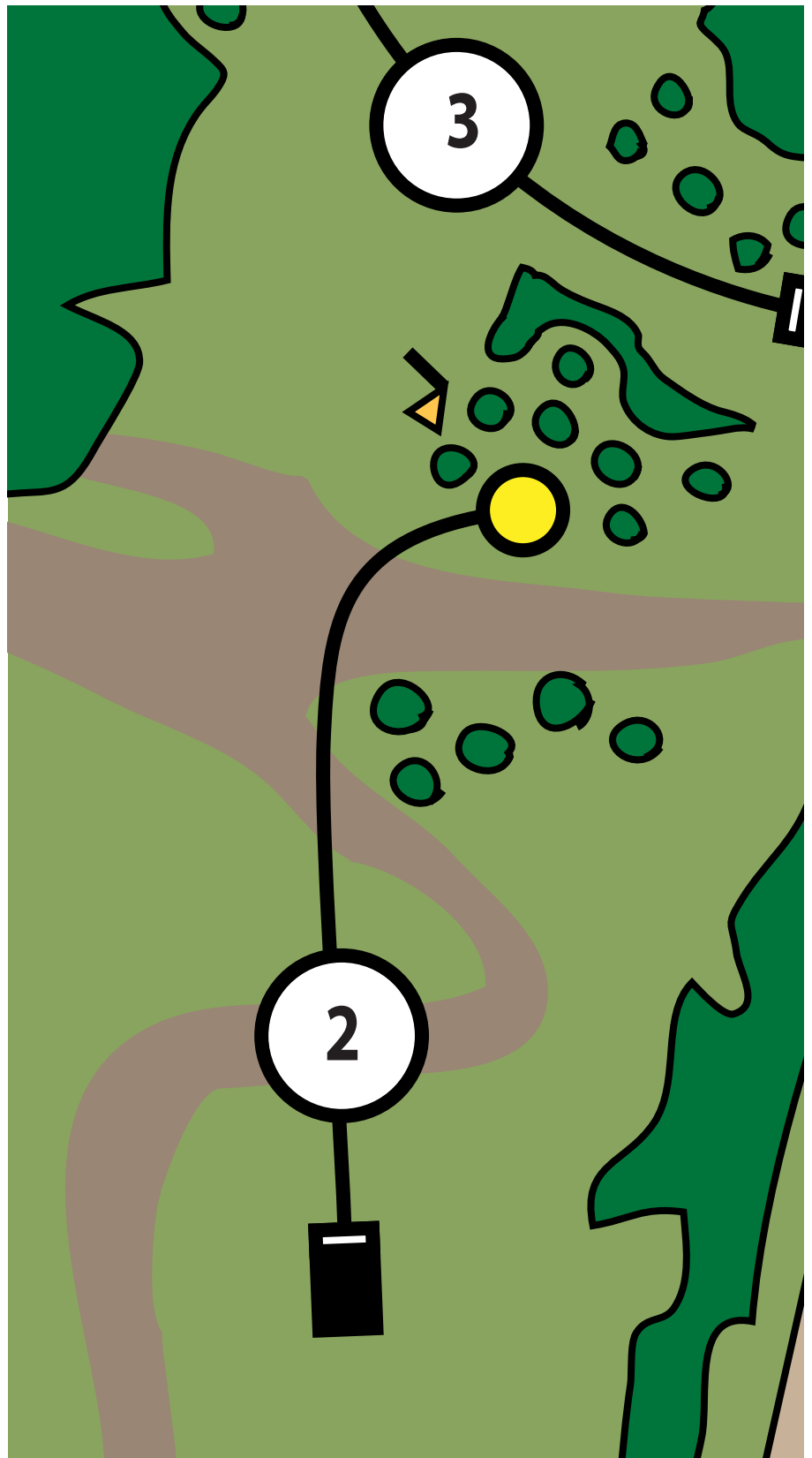
Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
86 m
+22 m

HOX! Varoitan valopylvästä.

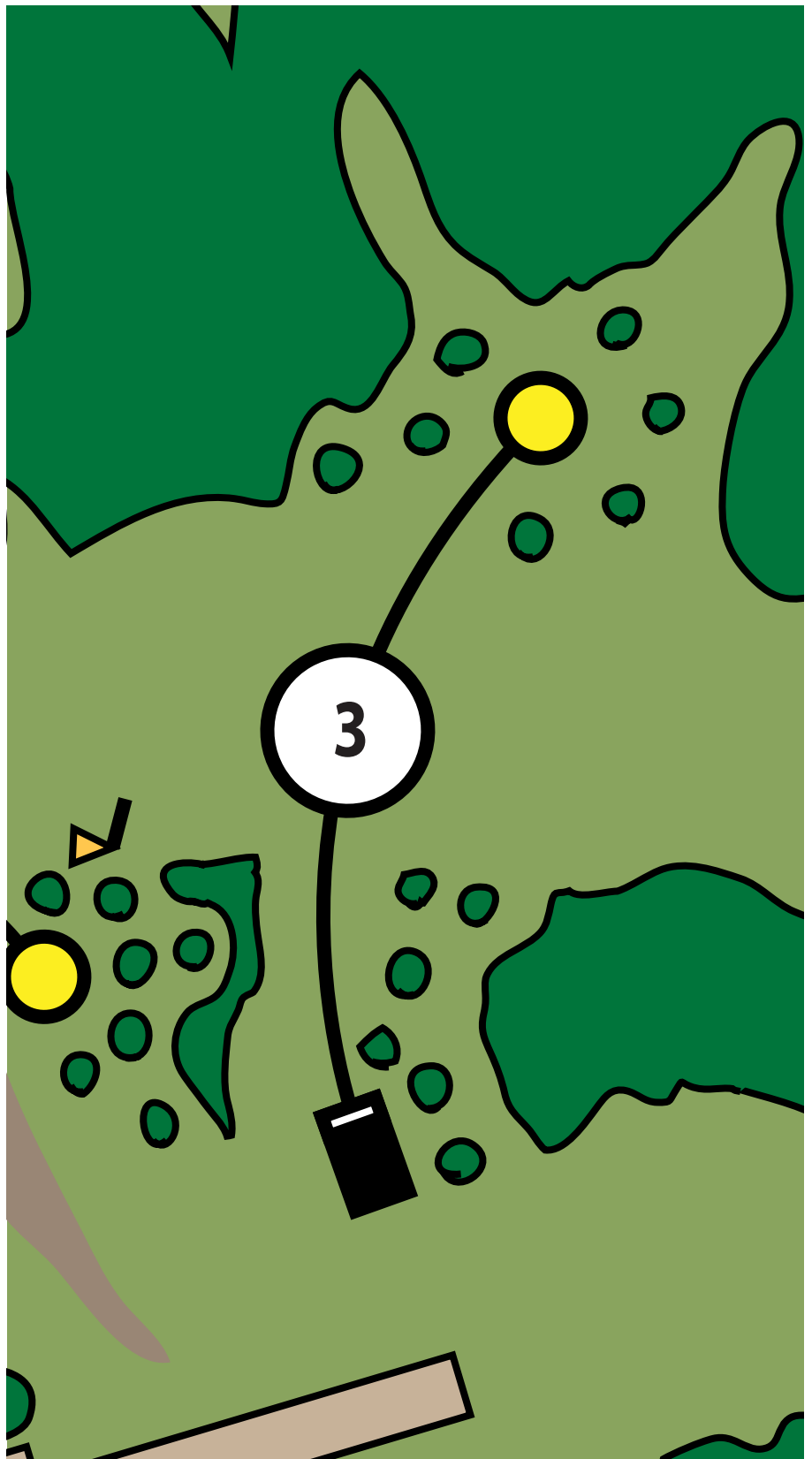

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
73 m
+9 m

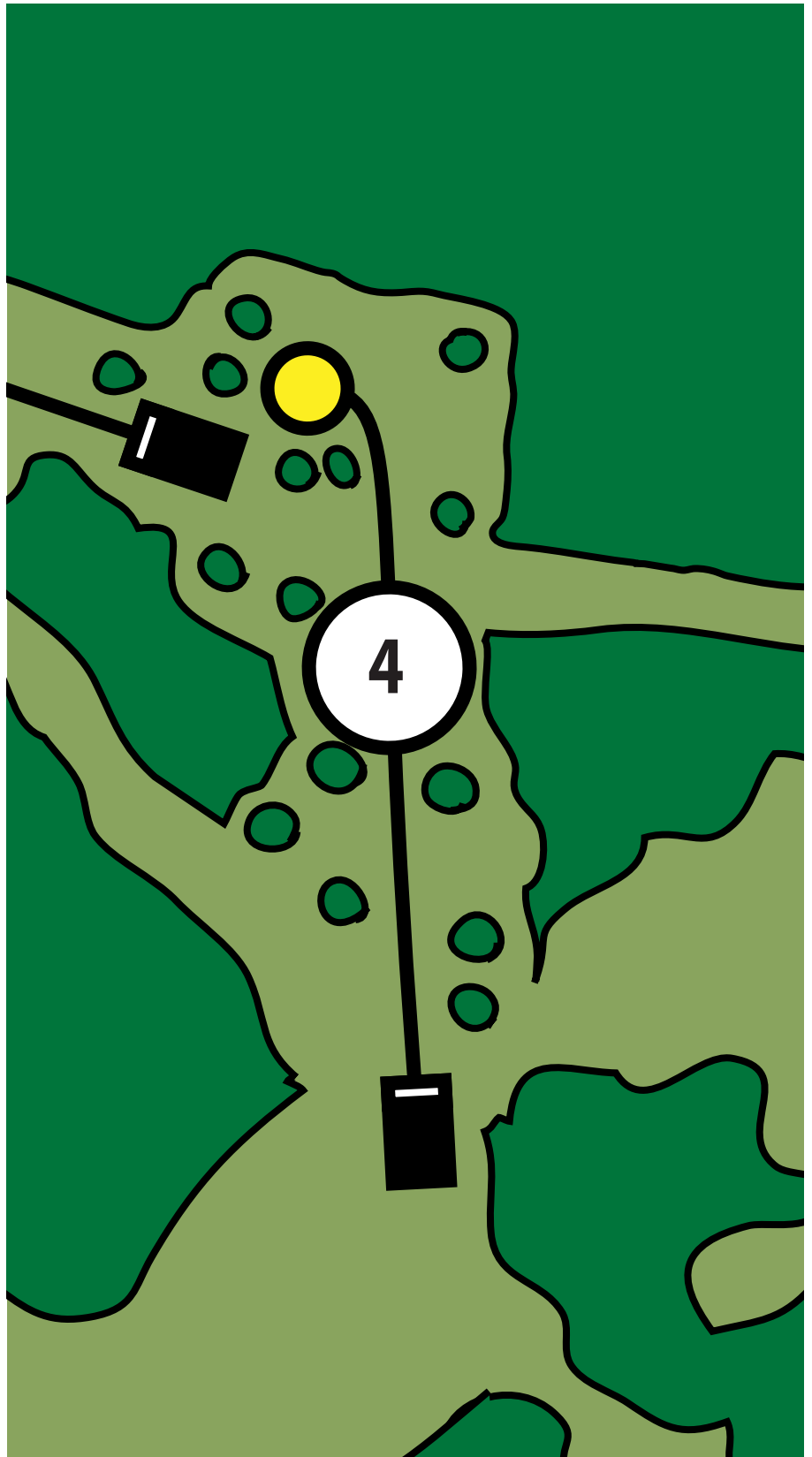

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
92 m
+9 m

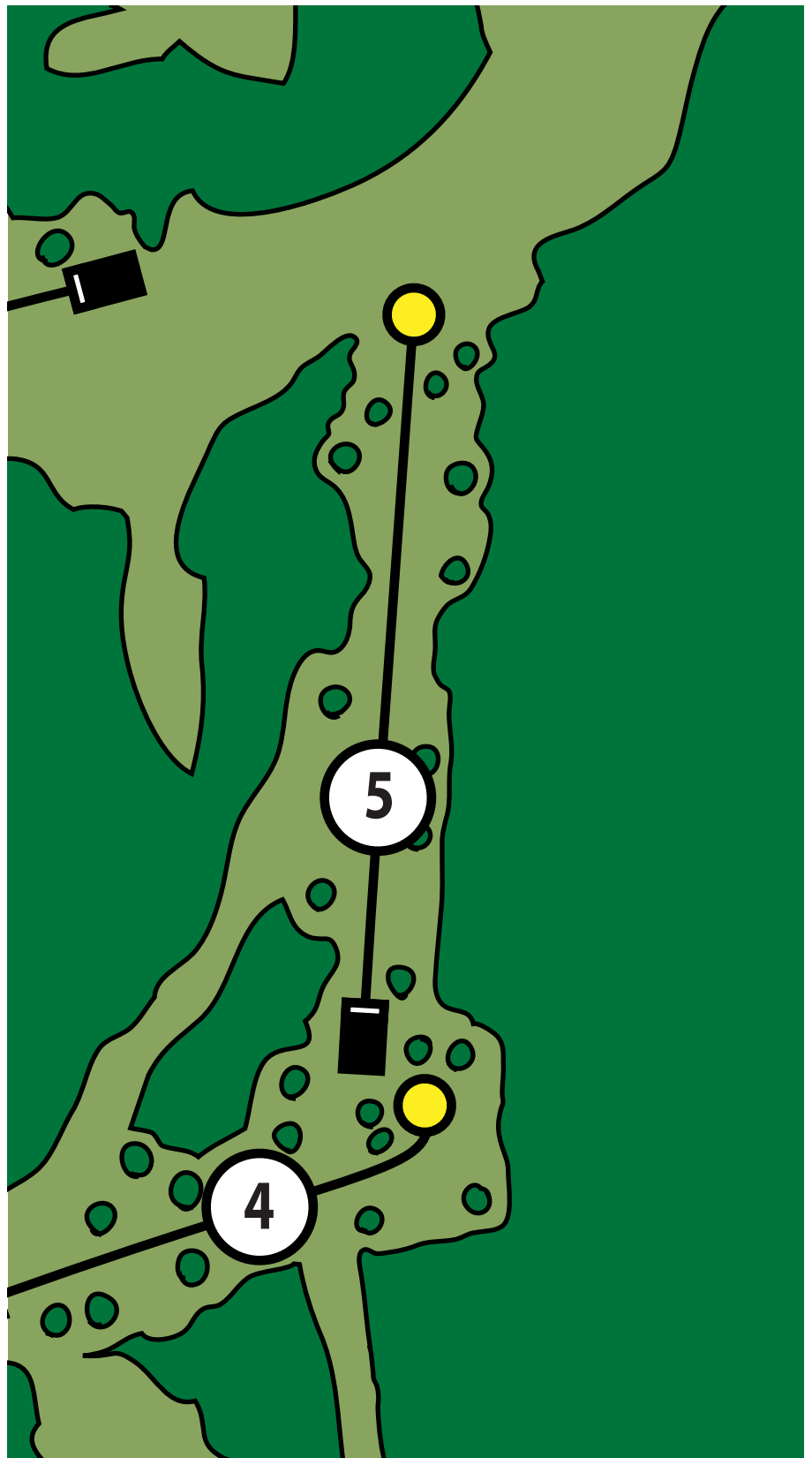

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
151 m
+3 m

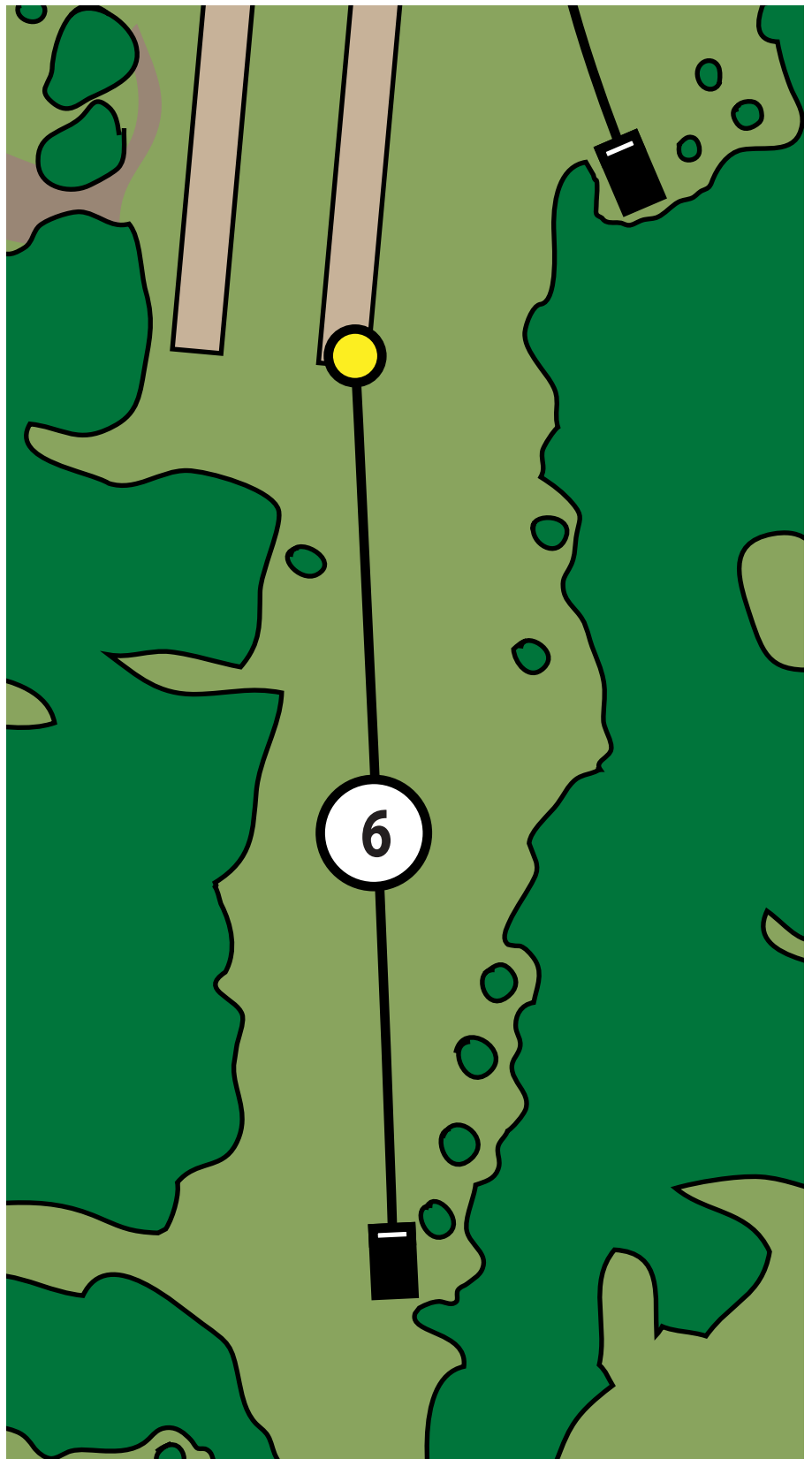

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
189 m
-42 m

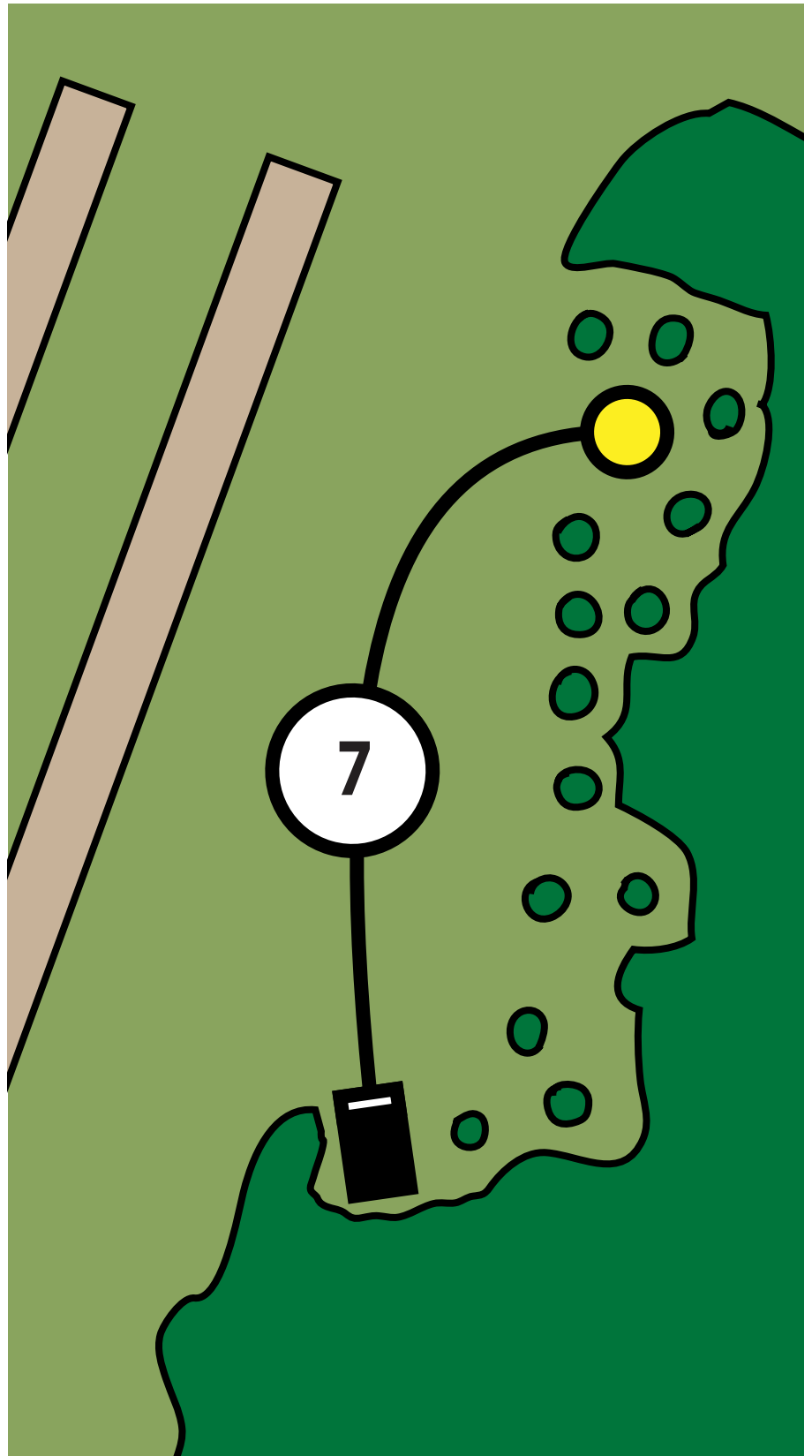

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
105 m
-30 m

Ounasvaaran hiihtokeskus

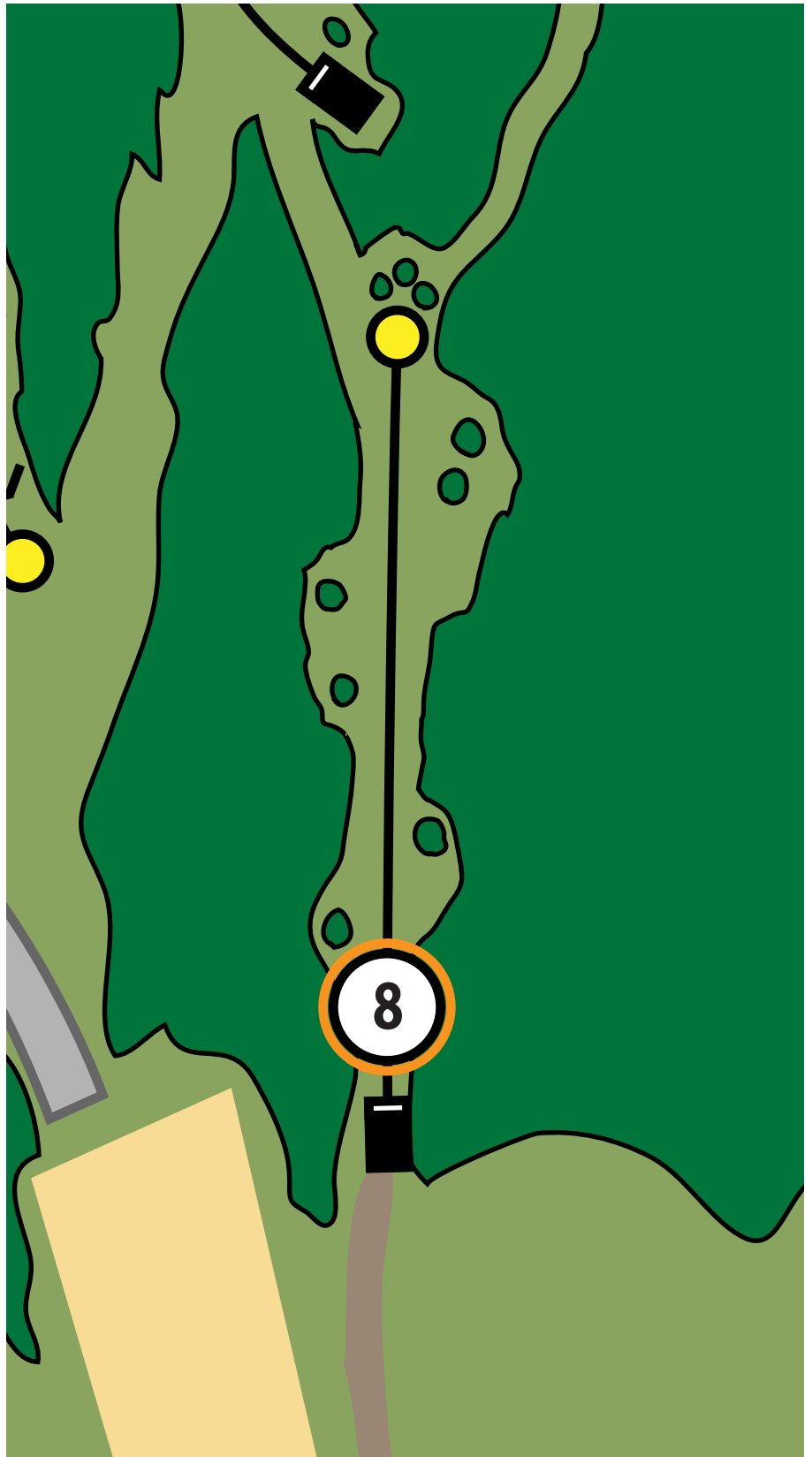
Frisbeegolf-rata

Lyhennetyn radan väylä 1

Par 3
146 m
+10 m

HOX! Varo pyöräilijöitä ja
polulla liikkuja.

Ounasvaaran hiihtokeskus

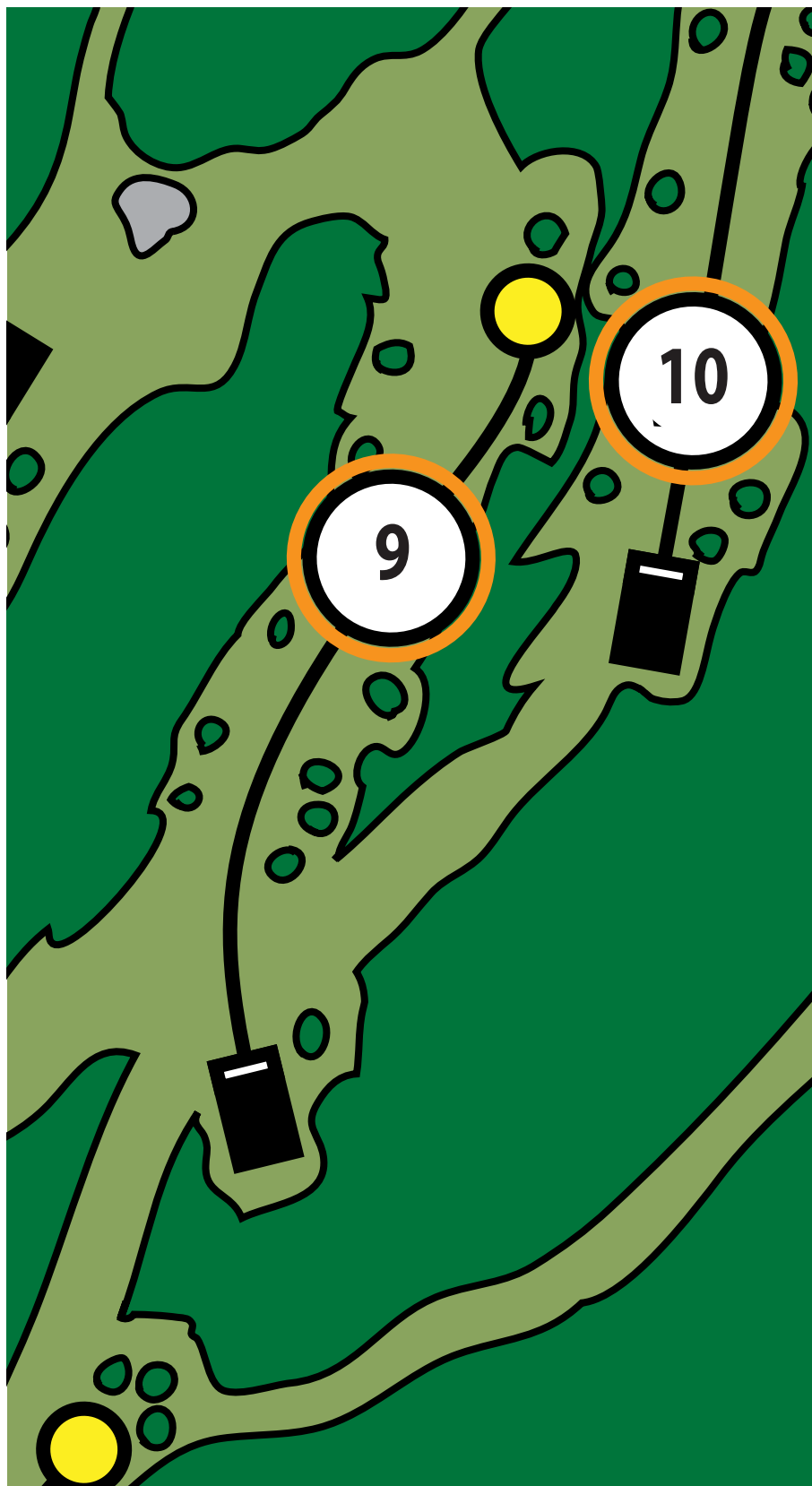
Frisbeegolf-rata

Lyhennetyn radan väylä 2

Par 3
101 m
+2 m

HOX! Varo polulla liikkuja.

Ounasvaaran hiihtokeskus

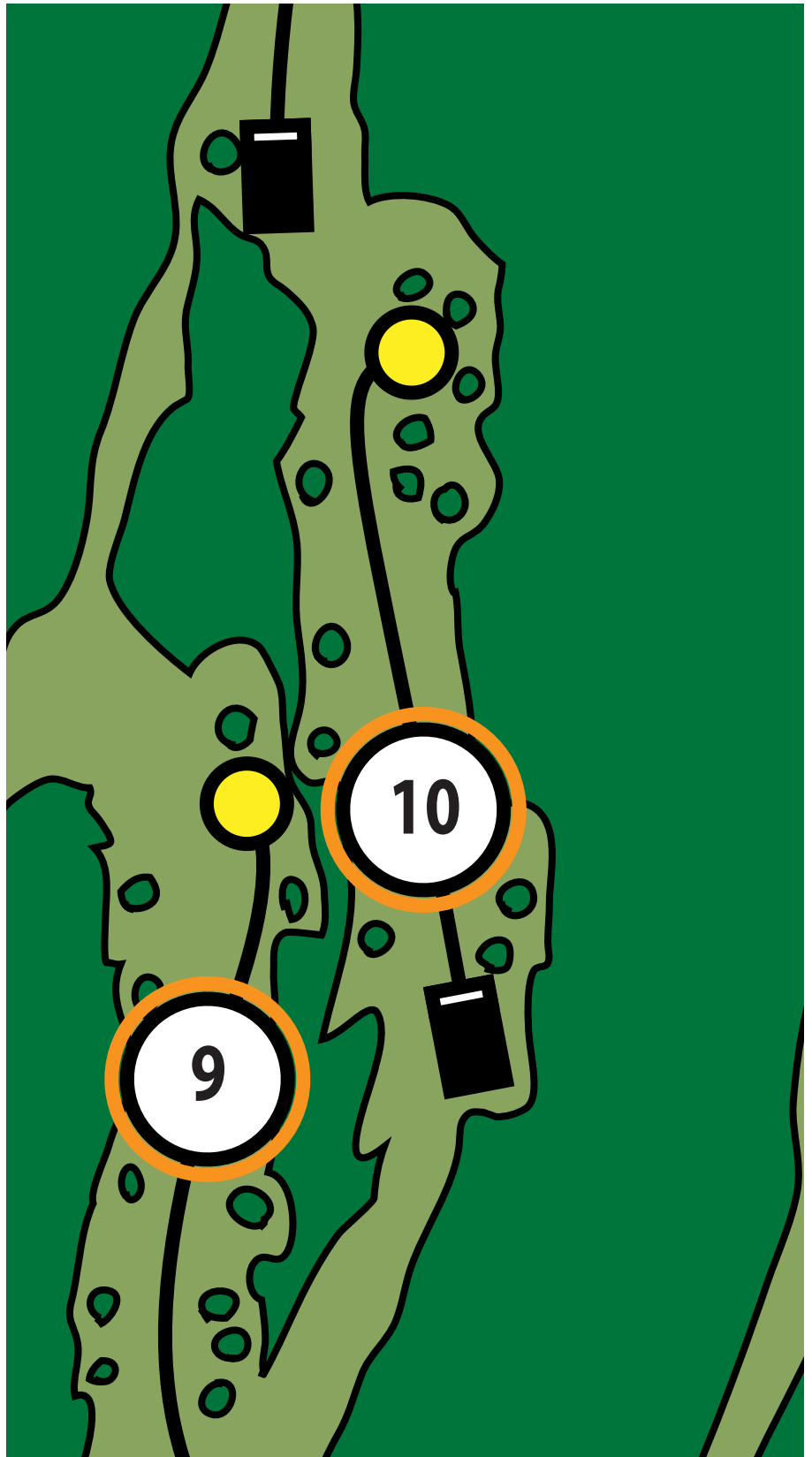
Frisbeegolf-rata

Lyhennetyn radan väylä 3

Par 3
87 m
+0 m

HOX! Varo polulla liikkuja.

Ounasvaaran hiihtokeskus

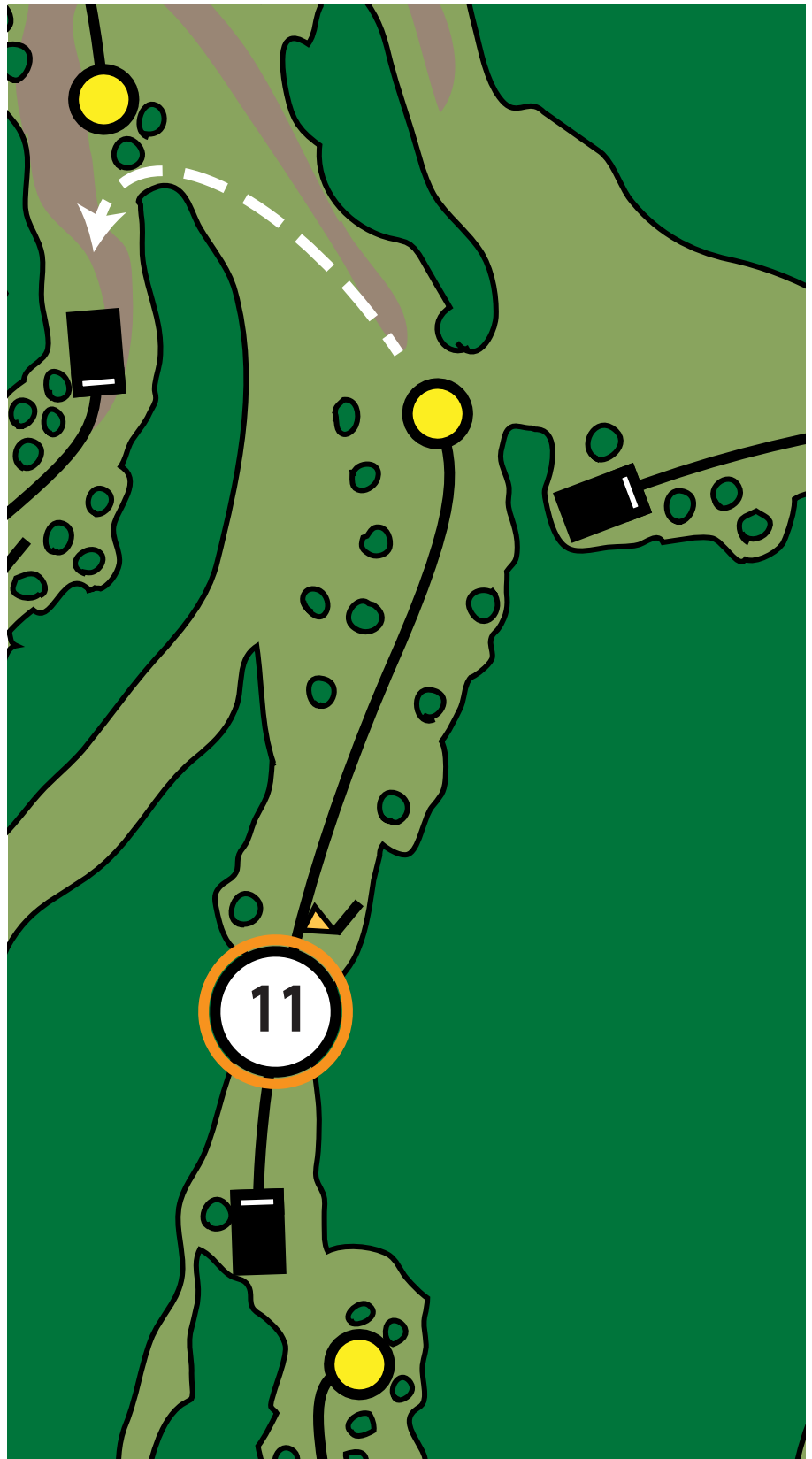
Frisbeegolf-rata

Lyhennetyn radan väylä 4

Par 3
146 m
-3 m

HOX! Varo polulla liikkuja.

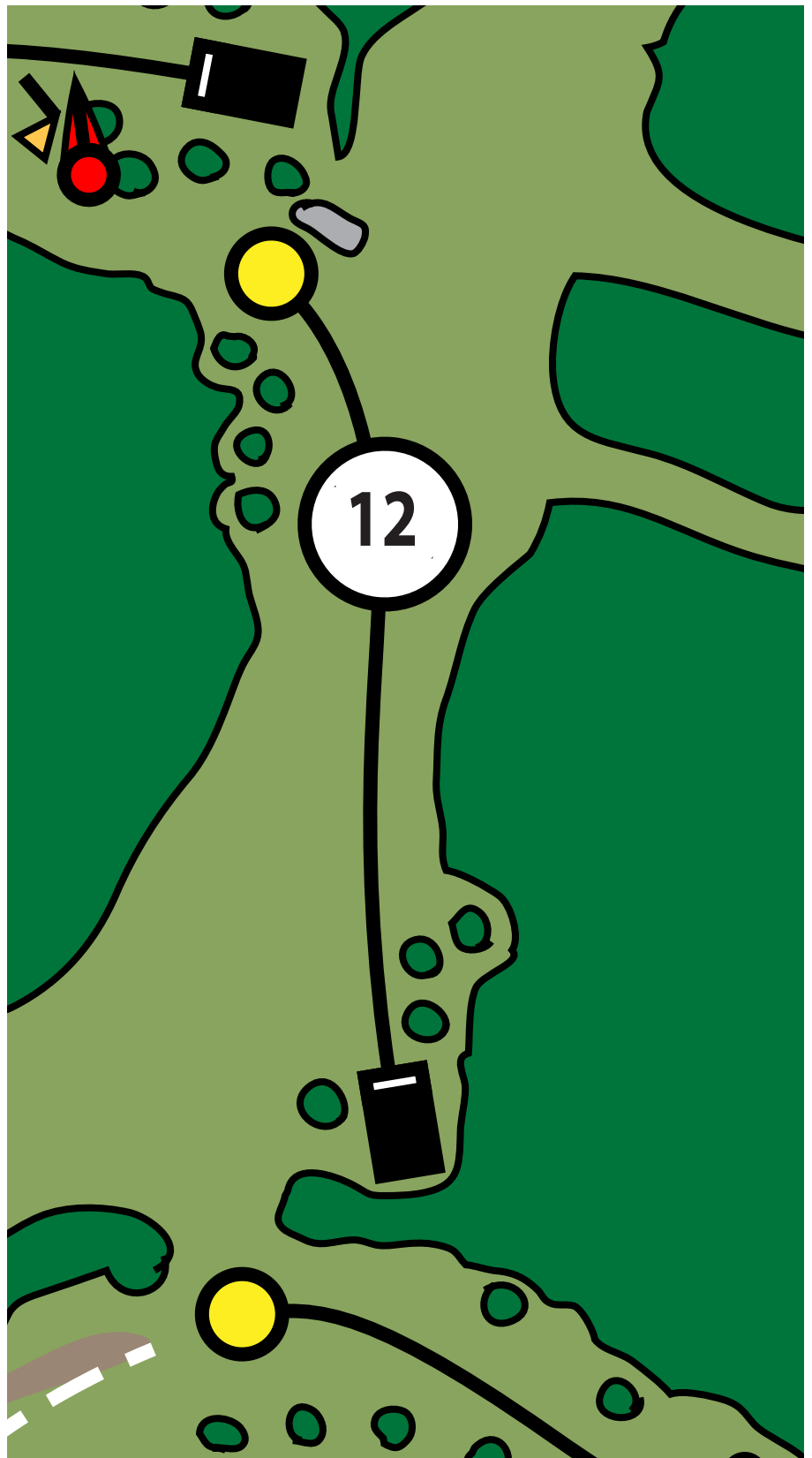

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
110 m
+20 m

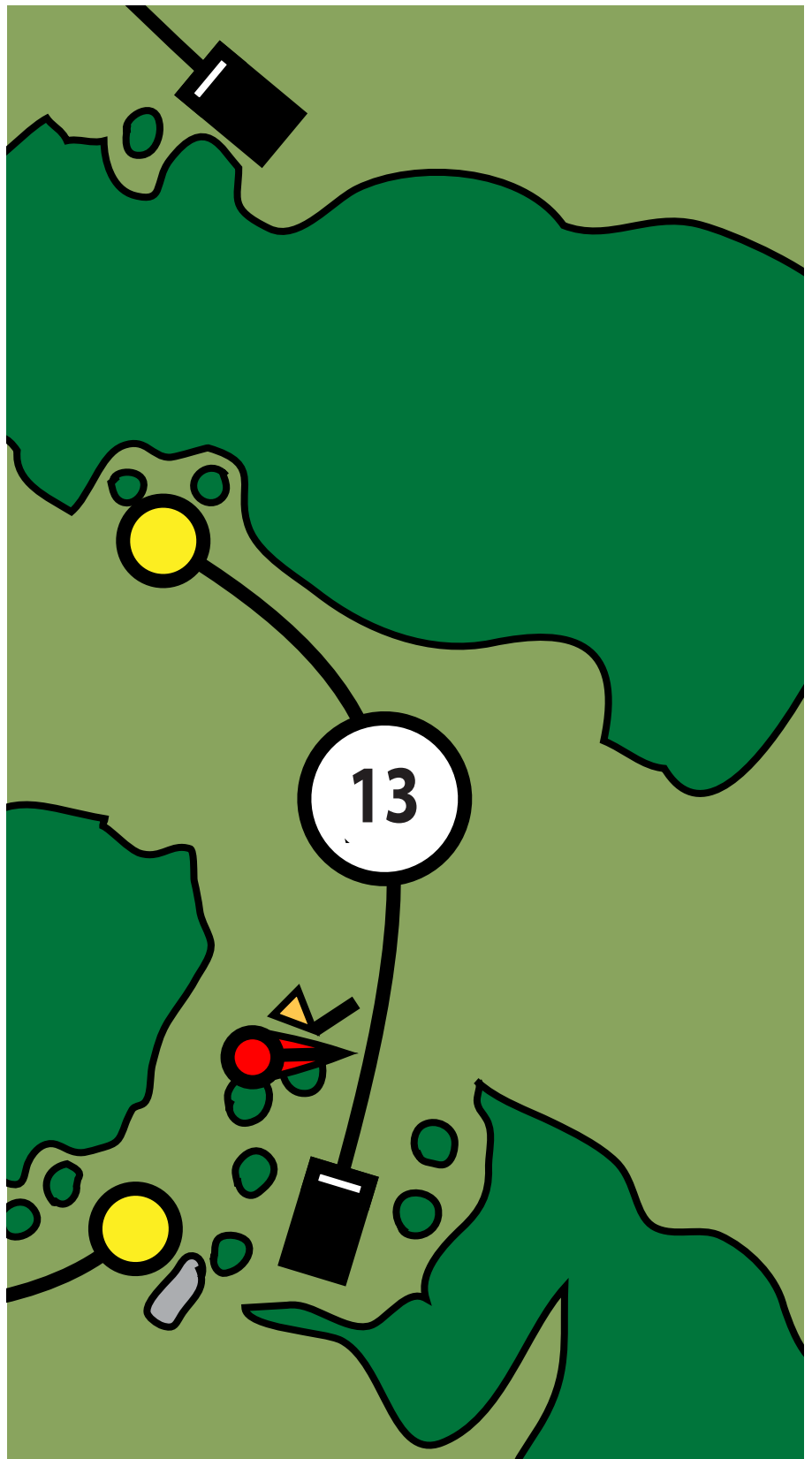
Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

13

Par 3
98 m
-12 m

HOX! Pakollinen kierto-
suunta valopylvään oikealta
puolelta.

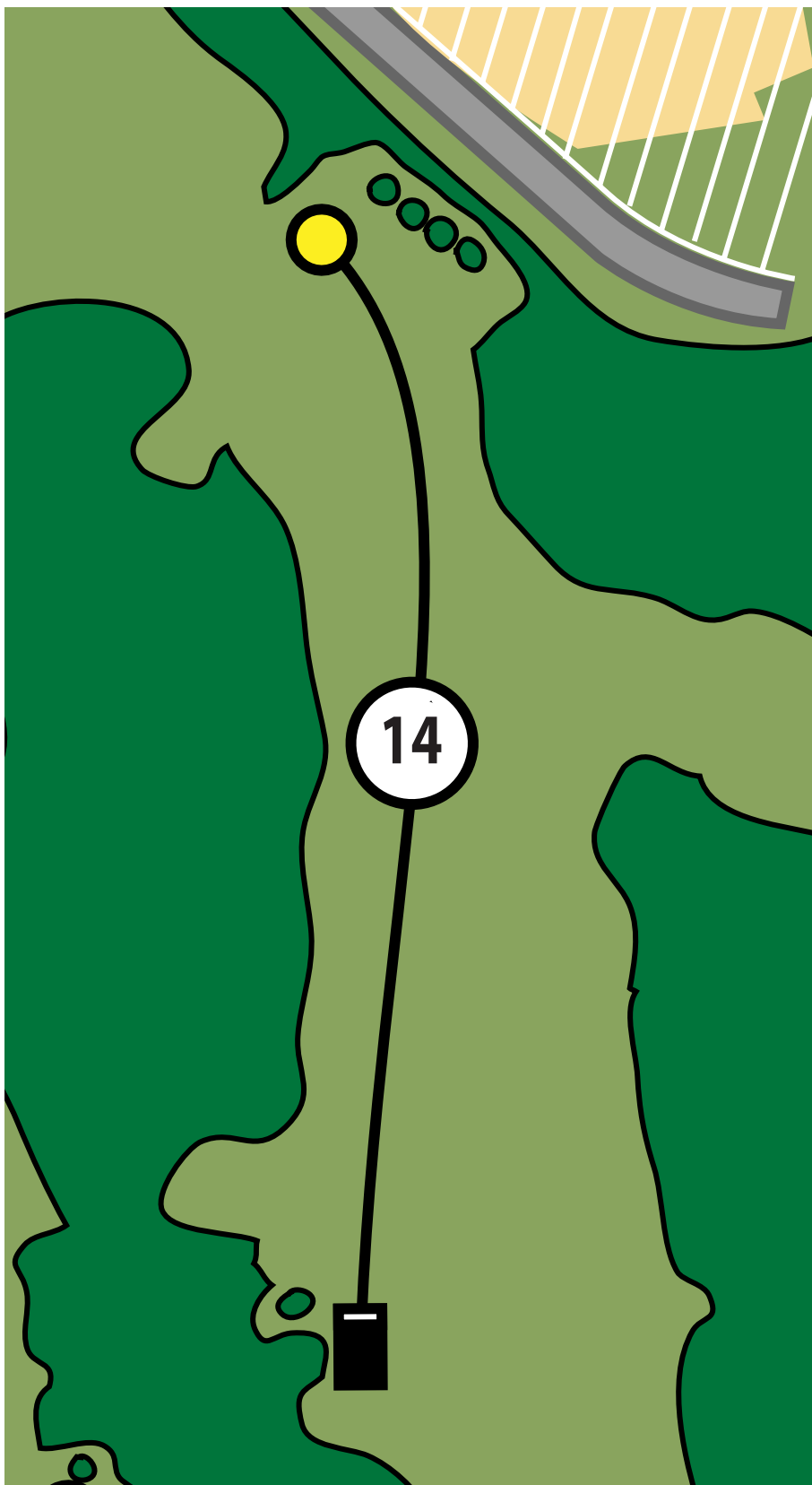
Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 3
181 m
-45 m

HOX! Pysäköintialue ja tien
takana OB-alue.

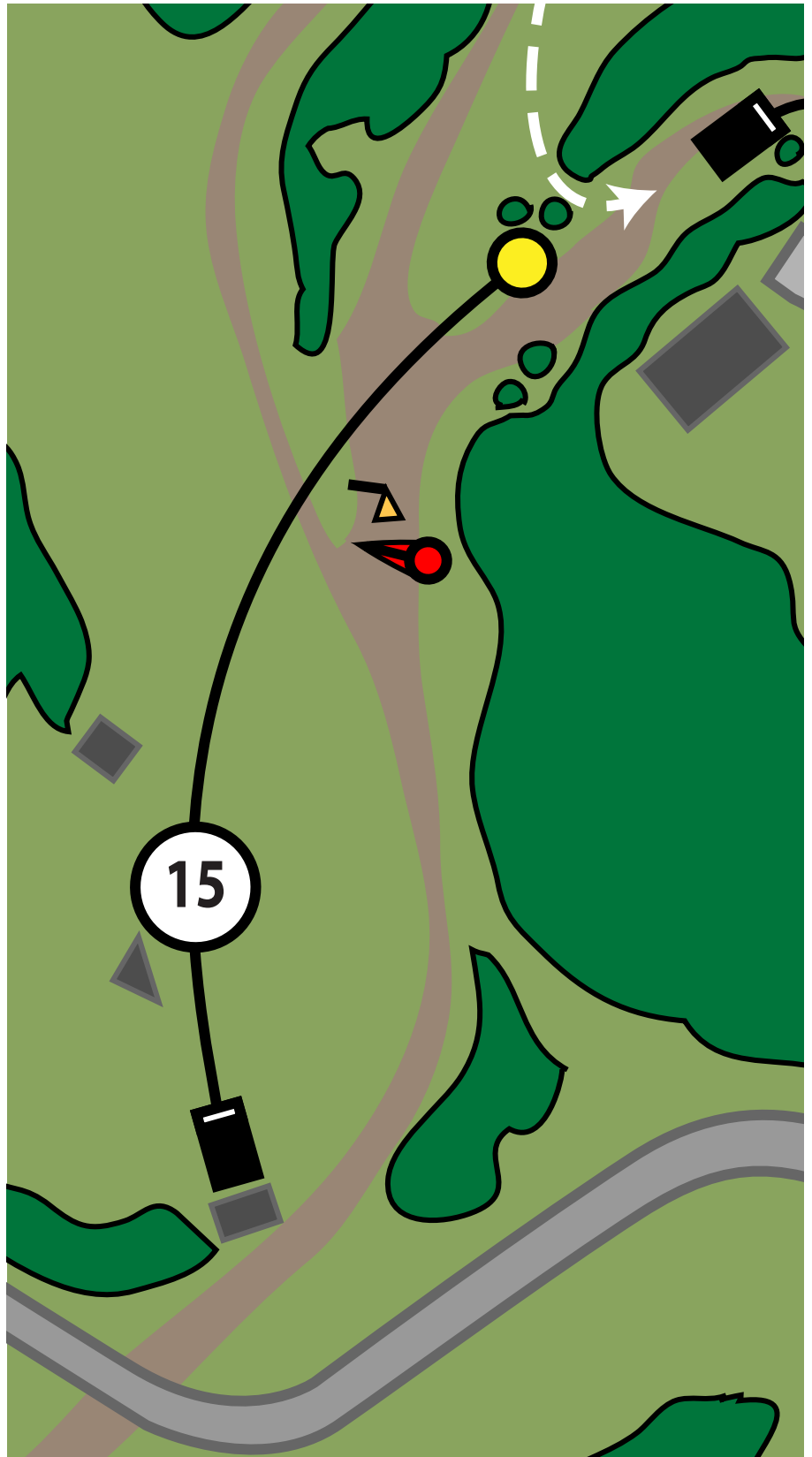
Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Par 4
146 m
+8 m

HOX! Pakollinen kiertosuunta valopylvään vasemmalta puolelta.

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Lyhennetyn radan väylä 5

Par 3
90 m
-5 m

HOX! Varo polulla liikkuja.

Ounasvaaran hiihtokeskus

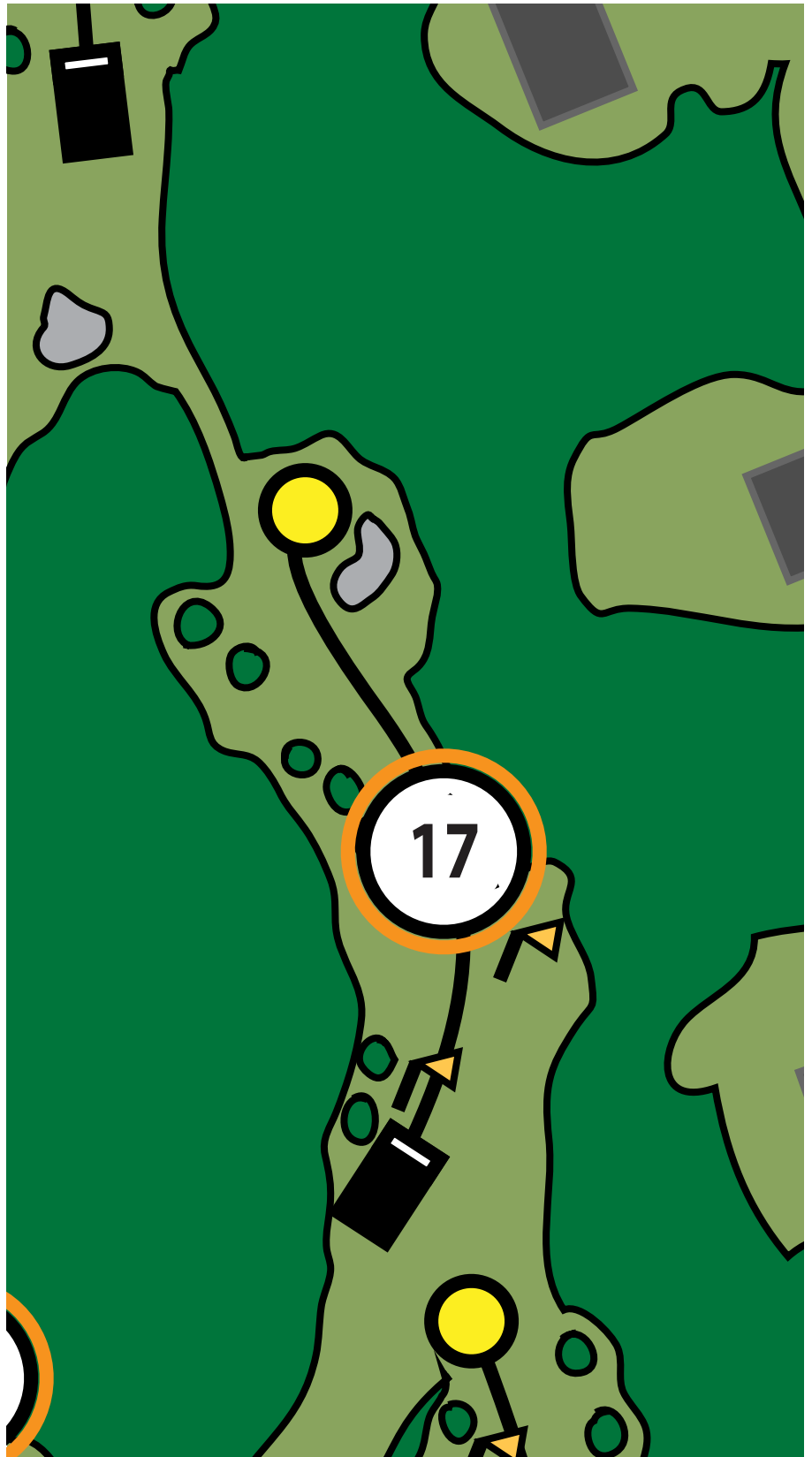
Frisbeegolf-rata

Lyhennetyn radan väylä 6

Par 3
86 m
+2 m

HOX! Varo polulla liikkuja.

Ounasvaaran hiihtokeskus

Frisbeegolf-rata

Lyhennetyn radan väylä 7

Par 3
145 m
-4 m

HOX! Varo polulla liikkuja.

Juho Rantalaiho
Innova Champion Europe Oy
010 2312553